

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra praktické teologie

Bakalářská práce

Mgr. ThDr. Karel Slavík (1860–1944)

život a dílo profesora bohosloví

Vedoucí práce: prof. PaedDr. ThLic. Martin Weis, Th.D.

Autor práce: Jaroslava Brantalíková

Studijní obor: Teolog

Ročník: Čtvrtý

2017

Bakalářská práce v nezkrácené podobě

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem odhalování plagiátů.

Datum:

Jaroslava Brantalíková

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce prof. ThLic. PaedDr. Martinu Weisovi, Th.D., za odborné vedení práce, velmi cenné rady, připomínky a povzbuzení. Dále děkuji Mgr. Tomáši Veberovi Th.D., za doplňující informace, týkající se zejména českobudějovického kněžského semináře a vyššího studia teologického “Frintaneua“. Touto cestou bych ráda poděkovala i své rodině za trpělivost při mém studiu.

Obsah

Úvod.....	5
1 Doba, ve které žil a působil Karel Slavík	8
1.1 Historické události v Evropě a u nás v období života Karla Slavíka	8
1.2 Historické události v jihočeském regionu v období života Karla Slavíka	11
2 Osobnost Karla Slavíka	16
2.1 Dětství a rodinné poměry	16
2.2 Studium gymnázia a kněžského semináře.....	20
2.3 První léta kněžské služby a studium ve Vídni.....	24
2.4 Kněžská služba a činnost po návratu z Vídně	26
3 Literární a veřejná činnost Karla Slavíka	29
Závěr	36
Seznam použité literatury a pramenů.....	39
Seznam příloh	43
Přílohy.....	44

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybrala historickou osobnost, profesora starého zákona, pedagogiky a semitských jazyků na českobudějovickém kněžském semináři a diecézním teologickém ústavu Dr. Karla Slavíka (1860–1944). Mojí snahou bylo zmapovat jeho život, dílo a odkaz jak pro osoby, které s ním přišli do přímého styku, ale i pro další generace teologů i širší veřejnosti. Postupovala jsem metodou přímé historické práce a ve velmi malé míře zde uplatňuji informace předávané v rámci své rodiny. Osobu Karla Slavíka jsem si vybrala pro jeho nespornou historickou přitažlivost, přitom život a dílo tohoto kněze, pedagoga, novináře a v neposlední řadě i regionálního politika nebylo zatím nikde publikováno v ucelené podobě. Při výběru tématu mě též ovlivnil můj celoživotní zájem o historii samotnou. Během tvoření vlastní rodinné genealogie jsem již dříve narazila na odkazy vedoucí ke Karlu Slavíkovi. Proto výběr tématu mé závěrečné práce byl ovlivněn i osobním zájmem. Karel Slavík je jedním z mých příbuzných, který vyrůstal a žil ve stejném domě, kde jsem své dětství a dobu dospívání strávila i já. I dnes se stále se ráda vracím do míst, kde naše rodina žije již od 18. století. Také možná cítím trochu dluh. Jsem přesvědčena, že by si Karel Slavík zasloužil dostat se více do povědomí veřejnosti, i když by o to nejspíše sám nestál. Podle zpráv o něm například z dobového tisku šlo o skromného, pracovitého a velmi zbožného člověka. Snad mi tedy promine můj zájem.

Záměrem mé práce je tedy hlavně snaha o vytvoření uceleného životopisu Karla Slavíka – kněze, profesora, novináře a regionálního politika. V rodinných archivních materiálech, které k velké škodě nebyly cíleně uchovány, ale spíše jen náhodou přečkaly dobu konce druhé světové války a 40 let komunistické éry, se dají dohledat základní informace, z nichž jsem mohla ve své práci vyjít. Z doby dětství si vybavuji dokumenty, na které bylo zakázáno sahat a tím pádem pro mě získaly nádech tajemna. Dnes jsem ráda, že jsou již v mém osobním vlastnictví a mohu je nyní představit i ostatním čtenářům své práce. Informací o Karlu Slavíkovi ze stran rodinných příslušníků není mnoho a ty, které si vybavuji, nejsou příliš přívětivé. Od mládí mám v povědomí prastrýce, který byl profesorem bohosloví, ale byl dost přísný, pobožný a lakomý.

Jsem velmi ráda, že se mi po pátrání v dostupných archivních materiálech a dobovém tisku podařilo popsat osobnost Karla Slavíka v lepším světle, než byly vzpomínky ústně předávané v naší rodině.

Nejdříve jsem se tedy zaměřila na získání základních informací o osobě Karla

Slavíka, a to zejména v soukromých archiváliích. Dále jsem se našla co nejvíce informací vyhledat v archivech v Jihočeském kraji, jmenovitě ve Státním okresním archivu ve Strakoniciích, ve Státním okresním archivu v Písku, ve Státním okresním archivu v Českých Budějovicích a v neposlední řadě i ve Státním oblastním archivu v Třeboni. Zde jsem po získání povolení od českobudějovického biskupství měla možnost nahlížet do jeho fondů, a to hlavně do fondu zaměřeného na biskupský kněžský seminář a diecézní teologický ústav.¹ Velmi cenné informace se mi povedlo dohledat též v historických výtiscích novin a časopisů,² které se v dnešní době dají pročitat v digitální knihovně na internetu.³ Vzhledem k tomu, v jaké době Karel Slavík žil, jsem se nemohla plně spolehnout na žijící pamětníky, a zaměřila jsem se tedy pouze na členy své rodiny, kteří ho znali z vyprávění, dále pak na vědecké pracovníky či autory, kteří se jím, byť třeba jen okrajově, zabývali a měli k jeho osobnosti co říci.⁴ Obecně vzato jsem se spoléhala hlavně na dva základní prameny, a to prameny ústního charakteru a prameny, které mi nabídly dokumenty v soukromém vlastnictví.⁵ Doplňující informace jsem získala z odborné literatury a fondů státních okresních archivů a Státního oblastního archivu v Třeboni. Pro ucelení obrazu doby jsem využila literaturu zaměřenou na obecné dějiny evropské, republikové a dějiny Jihočeského kraje. V tom mi byla nápomocna hlavně literatura autorů s vazbami na jihočeský region, a to zejména knihy Jaroslava Kadlece,⁶ Ladislava Dvořáka,⁷ Tomáše Vebera⁸ a Rudolfa

---

¹ Státní oblastní archiv Třeboň, fond: Biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut České Budějovice, 1804–1950, zde jsou uvedené informace jak s samotným bohoslovců – nejprve tedy cílem hledání byly roky 1879–1883, tedy doba studia K. Slavíka, a dále pak jsem se zaměřila na léta po r. 1888, kdy nastupuje K. Slavík jako vícerektor a následně jako profesor.

² Zejména v časopise Hlas lidu, vydávaném v období 1906–1938, dále pak v Českém katolickém deníku, a to hlavně v období 1860–1944, v české mutaci Ordinariátních listů vydávaných Českobudějovickou diecézí bylo možné najít pár velmi cenných informací.

³ Digitálníknihovna.cz. *HLAS LIDU* [online]. 2017 [cit. 2017-04-12]. Dostupné na WWW: <<http://www.digitalniknihovna.cz/cbvk/periodical/uuid:cb219bdb-cf72-4e52-95de-dc43dddad0f8>>.

⁴ Zmínky o Dr. Karlu Slavíkovi jsem našla v dílech: KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995. Setkání. ISBN 80-901602-3-9. VEBER, Tomáš. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1850–1885*. České Budějovice, 2004. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky, Vedoucí práce ThLic. Martin Weis, Th. D. DVOŘÁK, Ladislav. *Biskupský kněžský seminář v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Nákladem diecézního spolku musejního, 1905.

⁵ Pro účely této práce budu soukromé archiválie značit jako: Soukromé archivní materiály (dále SAM).

⁶ KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995. Setkání. ISBN 80-901602-3-9. KADLEC, Jaroslav. *Dějiny katolické církve*. 3. přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 1993. ISBN 80-7067-285-4. KADLEC, Jaroslav. *Jan Valerián Jirsík: biskup českobudějovický*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1993. ISBN 80-901602-0-4.

⁷ DVOŘÁK, Ladislav. *Biskupský kněžský seminář v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Nákladem diecézního spolku musejního, 1905.

⁸ VEBER, Tomáš. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1850–1885*. České Budějovice, 2004. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

Svobody.⁹ I využití moderních technologií a potažmo různých internetových odkazů s touto tematikou mi pomohlo k utvoření si celkového obrazu sledovaného období. V neposlední řadě jsem čerpala z knihy, v níž Karel Slavík popisuje svoji pout' do Svaté země v roce 1905, kterou se mi podařilo zakoupit přes internetový antikvariát.¹⁰ Těto knize a pouti samotné jsem věnovala prostor v závěrečné kapitole své práce.

Při psaní jsem využila postup metody přímé historické práce. Na začátku bylo tedy hlavně hledání, zjišťování a třídění informací o historické osobnosti. Následně jsem se snažila zasadit postavu Dr. Karla Slavíka do historických souvislostí a pokusím se i vyhodnotit, co přímo nebo nepřímo mohlo ovlivnit jeho celoživotní postoje a dílo. Zasazení Karla Slavíka do konkrétní doby a konkrétních událostí k ucelenému obrazu historické osobnosti náleží.

Svoji práci jsem rozdělila do tří základních kapitol a na ně navazujících podkapitol.

V první kapitole se zabývám dějinami a dobou, ve které Karel Slavík žil a působil. Tuto dobu jsem postavila do kontextu dějin evropských, republikových a regionálních. Z důvodu zaměření studia zde zmiňuji hlavně dějiny církevní. V další kapitole popisují osobnost Karla Slavíka, tedy jeho dětství, mládí, studia a následné kněžské a pedagogické působení. V poslední kapitole se zabývám jeho dílem a odkazem, zejména pak jeho poutí do Svaté země. Okrajově se zmiňuji i o jeho publikační činnosti v různých periodikách a veřejném životě, hlavně působení v různých spolcích a v regionální politice.

Na konec práce jsem zařadila výběr části dokumentů ze soukromého vlastnictví, které se týkají Karla Slavíka. Mezi přílohy jsem zařadila fotografie samotného kněze, ale i jiných členů rodiny. Tyto dokumenty mapují hlavně studijní část a profesní život Karla Slavíka, ale jsou zajímavé i z pohledu historického.

Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky, Vedoucí práce ThLic. Martin Weis, Th. D. VEBER, Tomáš. *Dvě století dějin českobudějovického kněžského semináře (1803–1950) aneb Působení českých, rakouských a německých kněží z jihu Čech v Evropě i zámoří*. Praha: Růže s. r. o., 2013. ISBN 978-80-86975-62-7.

⁹ SVOBODA, Rudolf. *Velký koncil na malém městě: první vatikánský koncil, Jan Valerián Jirsík a České Budějovice v letech 1869–1870*. Praha: Vyšehrad, 2016. ISBN 978-80-7429-790-8. SVOBODA, Rudolf. *Počátky českobudějovické diecéze*. Praha: Vyšehrad, 2014. ISBN 978-80-7429-596-6. SVOBODA, Rudolf; WEIS, Martin; ZUBKO, Petr. *Duchovní a myšlenkové proměny druhé poloviny 19. Století*. In: *Sborník příspěvků z vědecké konference, konané na Teologické fakultě Jihočeské univerzity 23. února 2006*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, 2006. Studie Teologické fakulty Jihočeské univerzity. ISBN 80-7040-900-2.

¹⁰ SLAVÍK, Karel. *První moravská pout' do Svaté země v srpnu 1905*. Brno, 1906.

1 Doba, ve které žil a působil Karel Slavík

Karel Slavík se narodil 25. ledna 1860 v Předních Zborovicích, malé obci v podhůří Šumavy v okrese Strakonice a zemřel 12. prosince roku 1944 ve Veřejné všeobecné okresní nemocnici v Českých Budějovicích.¹¹ Budeme tedy sledovat období od šedesátých let devatenáctého století až do čtyřicátých let století dvacátého.

Velkou část svého života prožil v době, kdy české země byly součástí rakouské monarchie. Školní docházku začal vykonávat někdy v rozmezí let 1866–1868, kdy se prováděly velké změny hlavně ve školských systémech¹² a zčásti docházelo i k uvolnění politických poměrů v zemi. Katolická církev přišla o hlavní dohled v otázkách školství a výchovy, manželství a rodiny,¹³ a to v největší míře po roce 1870, kdy došlo ze strany Rakouska k postupnému vypovězení konkordátu z roku 1855. Školy se stávají nekonfesionálními a vyučování náboženství je omezeno na dvě hodiny týdně dle konfesí.¹⁴ Církev a náboženství pomalu ztrácí svůj vliv téměř v celém evropském prostoru.

1.1 Historické události v Evropě a u nás v období života Karla Slavíka

Z historického pohledu obsáhnout celé období života Karla Slavíka (1860–1944), to by mohlo vydat na samostatnou práci, ale většina údajů je snadno dohledatelná z odborné literatury a i veřejně známá. Nastíním tedy tuto dobu jen v bodech.

Popis historických událostí začnu trochu dříve, ale myslím si, že pro uchopení obrazu doby spojené s vládou císaře Františka Josefa I. to nebude nadbytečné. František Josef I. nastoupil na císařský trůn v roce 1848. Na evropském území v tu dobu probíhaly neustálé války, revoluce a nacionální rozbroje. V roce 1870 dochází v Itálii ke konečnému sjednocení a hlavním městem království se stává město Řím.¹⁵ Rok 1871 byl rokem, kdy se po prusko-francouzské válce podařilo sjednotit většinu německých států v jednotnou německou říši.¹⁶ Je veřejně známo, že hlavně 2. polovina 19. století je

---

¹¹ SAM, Odevzdační listina, ze dne 23. 7. 1945, originál signována. Kopie úmrtního listu.

¹² Srov. ŘEZNÍČKOVÁ, Kateřina. *Študenti a kantoři za starého Rakouska: české střední školy v letech 1867–1918*. Praha: Libri, 2007, s. 20–21. ISBN 978-80-7277-163-9.

¹³ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*, skriptá vydaná Římskokatolickou cyrilometodějskou bohosloveckou fakultou v Litoměřicích, (3. přepracované vydání), 1983 str. 143.

¹⁴ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, s. 158.

¹⁵ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, s. 152.

¹⁶ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, s. 153.

dobou, kdy se společnost, v níž se preferoval spíše zemědělský způsob života, posouvá k průmyslovému rozkvětu. Obyvatelstvo se začíná stěhovat z vesnic do měst a hlavním důvodem je ve většině případů hledání nových pracovních příležitostí. Vzniká potřeba na to reagovat jak v otázkách sociálních, například vytvářením nových pracovních míst, tak i řešením bytové situace přicházejících obyvatel, pocházejících ponejvíce z řad dělníků.

Období po roce 1848 je v našem povědomí vnímáno jako doba revoluční, spojená s absolutistickou vládou a osobou ministerského předsedy Alexandra Bacha. V tomto čase usedá na císařský trůn v Rakousku člen vládnoucí habsburské dynastie František Josef I., který vládl až do roku 1916. Po událostech roku 1851 a vydání tzv. Silvestrovských patentů se v habsburské monarchii znovu dostává k moci absolutistická forma vlády.¹⁷ Uzavření konkordátu mezi Apoštolskou stolicí a Rakouskem se datuje do roku 1855. V roce 1859 byla poražena rakouská armáda u Solferina, která zapříčinila pád Alexandra Bacha a jeho odchod z politiky, což znamenalo pomalé uvolnění politických poměrů v monarchii. Citelně se zlepšila situace v Čechách zejména po dalším prohraném konfliktu, a to po prusko – rakouské válce v roce 1866. V následujících letech se pomalu začíná probouzet český živel ve společnosti. Zakládá se velké množství různých spolků. Můžeme zde zmínit ve spojitosti s redaktorskou činností Karla Slavíka rok 1861, kdy začaly vycházet Národní listy.¹⁸

K velkým událostem, které jistě ovlivnily průběh dvacátého století, patří obě světové války. První válka (1914–1918), ve které šlo původně o určení politického prvenství evropských mocností, se nakonec přehoupla v celosvětový konflikt.¹⁹ Na jejím konci v roce 1918 zaniká rakouská monarchie a vzniká množství samostatných států, včetně samostatné Československé republiky, která byla vyhlášena 28. října roku 1918.

V novém státním uskupení má katolická církev velmi znevýhodněnou pozici. V době monarchie byli katolíci spojováni s vládnoucí habsburskou dynastií, proto se po

---

¹⁷ Srov. VEBER, Tomáš. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1850–1885*. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky, Vedoucí práce ThLic. Martin Weis, Th. D. České Budějovice, 2004, s. 9.

¹⁸ Srov. VEBER, Tomáš. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1850–1885*. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky, Vedoucí práce ThLic. Martin Weis, Th. D. České Budějovice, 2004, s. 9.

¹⁹ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, s. 175.

rozpadu objevují silné protikatolické nálady. Katoličtí duchovní této doby se museli vyrovnat s velkým odlivem svých oveček. Někteří lidé zůstávali bez vyznání, jiní vstupovali do jiných církevních uskupení. Největší podíl věřících převzala nová církev československá, která vznikla 8. ledna v roce 1920.²⁰

Na českém jihu bylo znatelné německé nacionálního pnutí mezi českou a německou stranou. Poslední historické zastavení a vlastně i pomyslné ukončení doby, kterou zde popisují, je nejkrvavější válečný konflikt 20. století. Druhá světová válka, která probíhala v letech 1939–1945, zasáhla do života Karla Slavíka již u konce jeho životní pouti.

Aby byl náš souhrn doby ucelený, je na místě zmínit důležité milníky církevních dějin. Během života Karla Slavíka se vystřídalo ve vedení katolické církve celkem šest Svatých otců.²¹

V letech 1846–1878 to byl Pius IX. – papež velmi oblíbený a otevřený novým proudům. V době jeho pontifikátu bylo vyhlášené dogma o neposkvrněném početí Panny Marie v roce 1854. V roce 1855 byl u vyhlášení konkordátu s rakouskou monarchií. Tento dokument dával církvi možnost oprostít se od státního dohledu, hlavně co se týká školství, ale upravoval třeba i kontrolu nad katolickými sňatky. Po I. vatikánském koncilu, který se konal v letech 1869–1870, byl tento smluvní vztah postupně vypovězen.²² Záminkou bylo vydání dogmatu o papežské neomylnosti ve věci víry a mravů. Zde najdeme vazbu na jihočeský region. Českobudějovický biskup Jan Valerián Jirsík byl jedním z mála, kdo se proti této papežské neomylnosti negativně vyslovil.²³ Zmíním i vydání Syllabu v roce 1864, tato encyklika obsahovala seznam církevních omylů.

V roce 1878 vystřídal ve Vatikánu Pia IX. papež Lev XIII., který výrazně zasáhl do mapy církevního světa, během jeho vlády vzniklo ve světě 248 nových diecézí.²⁴

---

²⁰ Srov. KADLEC, Jaroslav. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, s. 177. FRANZEN, August. *Malé církevní dějiny*. 2. oprav. a dopl. vyd. Přeložil Bedřich SMĚKAL. Praha: Zvon, 1995, s. 326. ISBN 80-7113-119-9, také zde se píše na str. 303 o československé církvi.

²¹ KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*, skripta vydaná Římskokatolickou cyrilometodějskou bohosloveckou fakultou v Litoměřicích, (3. přepracované vydání), 1983 str. 164–184.

²² Srov. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, s. 160.

²³ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995. Setkání. ISBN 80-901602-3-9, s. 33. O jednom z nejznámějších českobudějovických biskupů se můžeme dočíst i v další publikaci J. Kadlece. KADLEC, Jaroslav. *Jan Valerián Jirsík: biskup českobudějovický*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1993. ISBN 80-901602-0-4.

²⁴ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, s. 163.

Tomuto Svatému otci lze připsat zásluhy na vydávaných encyklikách k aktuálním otázkám jeho doby, jako byly například otázky o socialismu (Quod apostolici muneris), otázky o státě (Diuturnum illud) a v neposlední řadě otázky sociální (Rerum novarum).²⁵

Pius X. je třetím papežem sledovaného období. Jeho pontifikát spadá do let (1903–1914). S tímto papežem je hlavně spojen boj proti modernistům. Velký vliv na jeho působení měla skutečnost, že byl původně farářem, měl tedy vazby na přímou pastorační praxi.²⁶

Válečné a poválečné období bylo spojeno s papežem Benediktem XV. (1914–1922), v době jeho pontifikátu došlo v roce 1917 k dokončení církevního zákoníku, který rozpracoval jeho předchůdce Pius X. – Kodex kanovníckého práva (Codex iuris canonici). Vydán byl v roce 1917.

Předposledním papežem zmiňovaného období byl v letech (1922–1939) Pius XI. V jeho době došlo ke kompletní rekonstrukci paláce ve Vatikánu. Jako počín hodný dvacátého století bylo zřízení vatikánské rozhlasové stanice. Posledním papežem mnou sledované doby byl Pius XII. (1939–1958), tvrdý odpůrce a kritik komunismu.²⁷

1.2 Historické události v jihočeském regionu v období života Karla Slavíka

V průběhu života Karla Slavíka se na českobudějovickém biskupství vystřídalo pět biskupů. Jistě nebude na škodu připomenout si samotné počátky českobudějovického biskupství. To bylo slavnostně vyhlášeno 20. září roku 1785 cirkumskripční bulou vydanou papežem Piem VI.²⁸ Byl to výsledek snahy ulevit pražskému arcibiskupovi a zmenšit oblast, které se musel věnovat, proto se císař Josef II. rozhodl pro vybudování nového biskupství v Českých Budějovicích. Dvorním dekretem z 5. prosince roku 1783 rozhodl císař Josef II., aby biskupství bylo zřízeno okamžitě a rovnou jmenoval prvním českobudějovickým biskupem kanovníka Jana Prokopa hraběte Schaaffgotscheho (1785

---

²⁵ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, s. 163.

²⁶ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, s. 164.

²⁷ FRANZEN, August. *Malé církevní dějiny*. 2. oprav. a dopl. vyd. Přeložil Bedřich SMÉKAL. Praha: Zvon, 1995, s. 326-329. ISBN 80-7113-119-9. KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983, informace ke všem popsaným papežům, můžeme porovnat i na s. 164–184.

²⁸ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995. Setkání. ISBN 80-901602-3-9. Je zde uveden přehledný seznam všech českobudějovických biskupů, pro naši potřebu jsem použila údaje ze s. 24.

–1813).²⁹

V roce 1860, tedy době, kdy se Karel Slavík narodil, byl v čele českobudějovické diecéze již devátým rokem čtvrtý biskup Jan Valerián Jirsík (1851–1883). Tento jihočeský patriot, vlastenec a velká osobnost nejen křesťanského světa, zemřel 23. února 1883, tedy v roce, kdy byl Karel Slavík vysvěcen na kněze. Jan Valerián Jirsík si uvědomoval důležitost péče o vzdělávání teologického dorostu na všech úrovních. 22. října 1853 je u zrodu studentského semináře. Sám se velmi aktivně podílel na samotné výchově bohoslovců. Ve své činnosti byl první, kdo šel příkladem svým následovníkům. Zakládal katolické spolky, dával impulsy k vydávání dobrých knih, pořádal lidové misie. Jan Valerián Jirsík je hlavně v oblasti jižních Čech spojován s velkým počinem pro českou část obyvatelstva, a to založením českého gymnázia dokončeného v roce 1868. V Českých Budějovicích původně sídlilo jen gymnázium německé.

Karel Slavík se určitě potkával s Janem Valeriánem Jirsíkem minimálně při jeho častých návštěvách v kněžském semináři, kde v tu dobu Karel Slavík studoval. Velkým vzorem mohl být Jan Valerián Jirsík v otázkách sociálních a charitativních, rád pomáhal jak svými prostředky, ale byl schopen v případě potřeby mobilizovat i celou diecézi.

I statečnost biskupa Jana Valeriána Jirsíka stojí za zmínku. V roce 1870 byl jedním z mála, kdo se na I. vatikánském koncilu se ozval proti dogmatu o papežské neomylnosti. Posledním velkým počinem, který zde uvedu, je zajisté rok 1871 a založení diecézního ústavu pro hluchoněmé. S touto institucí Karel Slavík během svého působení v Českých Budějovicích přišel jistě mnohokrát do kontaktu.³⁰ Již studenti teologického semináře navštěvovali chovance tohoto ústavu a například v době válek bylo potřeba využít tyto prostory pro potřeby seminaristů ve chvíli, kdy jejich vlastní byly zabráný k potřebě válečných orgánů.³¹ Jan Valerián Jirsík umírá 23. února 1883.³²

Druhým biskupem sledované doby byl František de Paula, hrabě Schönborn, který

---

²⁹ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995. Setkání. ISBN 80-901602-3-9, je zde uveden přehledný seznam všech českobudějovických biskupů, pro naši potřebu jsem použila údaje ze str. 23, mnohem podrobnějšímu rozpracování vzniku českobudějovické diecéze se věnuje SVOBODA, Rudolf. *Počátky českobudějovické diecéze*. Praha: Vyšehrad, 2014. ISBN 978-80-7429-596-6.

³⁰ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 71. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

³¹ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 71. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

³² Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 31-35. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

byl na českobudějovické biskupství uveden 18. listopadu roku 1883. Snažil se navázat na práci svého předchůdce, zejména co se teologického semináře týče. Neměl moc času více rozvinout svůj talent, 24. května roku 1889 byl jmenován kardinálem a České Budějovice opouští.³³

Šestým biskupem českobudějovickým a osobností, se kterou měl Karel Slavík jak profesní, ale dle dokladů ze soukromého archivu možná i přátelský vztah, byl biskup Martin Josef Říha (1885–1907). Po prozkoumání informací o životě obou kněží je potřeba poukázat na velkou podobnost životních osudů těchto dvou církevních osobností. Biskup Martin Josef Říha se narodil v českobudějovické diecézi, a to 11. listopadu 1839 v obci Oslava u Orlíka. Gymnázium vystudoval v Písku a studia bohosloví absolvoval v Českých Budějovicích. Po vysvěcení na kněze v roce 1862 byl ustanoven kaplanem v Kovářově u Milevska. V roce 1864 byl poslán na vyšší studia do Vídně, odkud se následně po získání doktorátu z teologie v roce 1869 vrací zpět do Českých Budějovic. Zde nejprve čestné kazatelské místo v seminárním kostele sv. Anny. V roce 1871 se stává profesorem morální teologie na biskupském kněžském semináři, tuto funkci vykonává až do roku 1885, tedy do doby svého jmenování českobudějovickým biskupem.³⁴ Po podhalení podrobností života Karla Slavíka se později dočteme, že měl svou studijní i profesní cestu téměř totožnou s otcem biskupem Martinem Josefem Říhou. Z datace je patrné, že v době, kdy studoval Karel Slavík teologická studia v Českých Budějovicích, jeho profesorem morální teologie byl již zmiňovaný Dr. Martin Říha, který zde vyučoval v letech 1871–1885.

Během jeho působení byl i sám Karel Slavík vybrán na vyšší studia teologická ve Vídni v tzv. „Frintaneu“.³⁵

Dalším biskupem, se kterým se Karel Slavík setkával, byl Josef Antonín Hůlka (1907–1920), který vystřídal svého předchůdce v úřadě 16. prosince 1907. V době svého působení provedl opravu katedrály, do stejného období se datuje postavení nového kostela na Lineckém předměstí.³⁶ V jeho osobních dokumentech mám vizitku,

---

³³ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 35-36. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

³⁴ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 36-37. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

³⁵ „Frintaneum“ 1816–1918, ústav vyššího vzdělávání diecézních kněží. Sídlil ve zrušeném klášteře sv. Augustina v Hofburgu ve Vídni. Založen byl na popud Jakuba Frinta. Účelem studií bylo vzdělávání profeserů, ředitelů atd., dále za účelem získání titulu doktora teologie, kdo již ukončil teologická studia. Zpravidla byl vždy zaslán jen jediný zástupce z diecéze návrh biskupa a se souhlasem panovníka. Srov. Ottův slovník naučný, znak „Frintaneum“, díl IX, s. 716.

³⁶ O vzniku a stavbě tohoto svatostánku pojednává samostatná kniha Rudolfa Svobody. SVOBODA, Rudolf. *Dějiny farnosti sv. Jana Nepomuckého v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Sdružení sv.

kde je uvedeno: „*blahopřeji upřímně k zasloužilému propůjčení vyznamenání, oddaný Josef Antonín Hůlka, biskup Č. Budějovice.*“ Nejspíše je to reakce na jmenování Karla Slavíka tajným papežských komořím v roce 1913 a 1915.³⁷ I zde nacházíme pojitko vztahu mezi oběma duchovními přes českobudějovický kněžský seminář. Zde však už nejde o vztah profesora a studenta, ale již dvou kolegů. Když byl Josef Antonín Hůlka v roce 1889 jmenován do funkce spirituála, Karel Slavík byl již rok vícerektorem na kněžském semináři.³⁸ Podobně se měli možnost potkávat v rámci katedrální kapituly, kam byl Karel Slavík jmenován v roce 1904.³⁹ Josef Antonín Hůlka se musel vyrovnat s dobou rozpadu monarchie, bylo potřeba se zorientovat v nových poměrech Československé republiky. V posledním roce svého života musel reagovat na náboženský rozvrat, ke kterému došlo po skončení první světové války, jak jsem již zmínila dříve. Zde mohu připomenout, že největší bolest mu působil velký odliv věřících z katolické církve.

Posledním biskupem, se kterým Karel Slavík přišel do kontaktu, byl osmý českobudějovický biskup Šimon Bárta (1920–1940). Za jeho působení v roce 1927 byl do Budějovic svolán mohutný eucharistický sjezd. Byla to snaha o povzbuzení náboženského života v diecézi, vždyť – jak píše Jaroslav Kadlec ve své publikaci sepsané o českobudějovické diecézi – 40 kněží a 90 tisíc diecézanů se od své církve odvrátilo.⁴⁰ Šimon Bárta se zasadil o to, že se začaly v diecézi znovu silněji rozvíjet katolické myšlení a život v katolickém duchu. Pomoci tomu mělo i zakládání katolických spolků a provozování různých akcí v rámci spolkového života. Znovu se začal naplňovat studenty i kněžský seminář, který byl v posledních obdobích téměř prázdný. Zde musím zmínit, že v důsledku Mnichovské dohody, která byla podepsána v roce 1939, došlo k rozdělení diecéze. Příhraniční území diecéze bylo sloučeno s německými a rakouskouskými diecézemi. Biskup Bárta zemřel během druhé světové války.⁴¹

Karel Slavík se již nedožil jmenování devátého českobudějovického biskupa. Zemřel tři roky před jmenováním Josefa Hloucha v roce 1947.

Všechny tyto historické události jistě zanechaly menší či větší stopu ve vytváření

Jana Neumanna v Českých Budějovicích, 2010. ISBN 80-86074-28-5.

³⁷ SAM, jmenovací dekrety z Vatikánu r. 1913 a r. 1915, originál sig.

³⁸ SAM, jmenovací dekret na vícerektora z r. 1888, rig. signován.

³⁹ SAM, jmenovací dekret z 21. 12.1904, orig. sig. biskupem Martinem Josefem Říhou.

⁴⁰ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 39. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

⁴¹ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 31-40. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

názorů, postojů a celkovém formování osobnosti Karla Slavíka. Po prostudování profilů všech pěti zmiňovaných biskupů se již nezdá tak zvláštní, že Karel Slavík našel prostor svého uplatnění převážně v přímé práci s lidmi, snažil se pomáhat na všech stranách a obětoval tomu i svoji kariéru v akademické sféře. Dnes si jen můžeme představit, že reagoval na potřeby doby, hlavně co se týká válečného a poválečného vyrovnání. Jeho snaha dobře vyučovat, pomáhat, ale zastat se i potřebných bude obsahem dalších kapitol.

Troufám si říci, že narození a rané dětství prožité v rodině rolníka na malé obci, kde k sobě lidé měli mnohem blíže, ale o to více se upínali i k víře v Boha, bylo pro vytváření charakteru a celoživotních postojů Karla Slavíka velmi důležité. Na českém venkově jistě nebylo tolik příležitostí zajistit si dostatečné informace o politice, celospolečenských problémech, industriálních novotách. Lidé byli hlavně odkázáni sami na sebe a na pomoc sousedů. Zde byl stále kněz ten hlavní, kdo dával lidskému snažení řád a ovlivňoval ho v dennodenních činnostech. Kněz a nebo i dobrý učitel mohli udělat pro blaho svých svěřených oveček velmi mnoho. To, že se mladý hoch nadchl pro vědění a šel si tak cílevědomě za svým cílem, že na konci stojí v pozici veleváženého důstojného pána, není jistě jen výsledkem souhry náhod. Nyní se pokusím popsat cestu Karla Slavíka z podhůří Šumavy až k absolvování vyššího studia teologie ve Vídni a získání mnoha dalších profesních i lidských uznání a úspěchů jak v rovině teologické a pedagogické, tak i v činnosti novinářské.

2 Osobnost Karla Slavíka

2.1 Dětství a rodinné poměry

Karel Slavík se narodil a byl pokřtěn 25. ledna roku 1860 jako první potomek z osmi dětí Josefa Slavíka (16. 8. 1826–15. 9. 1903), rolníka v Předních Zborovicích číslo 3 a jeho manželky Marie Slavíkové, rozené Boháčové (13. 4. 1847–6. 11. 1898), dcery Františka Boháče ze Strunkovic nad Volyňkou a jeho manželky Marie Boháčové, rozené Kučerové, z Libětic.

Josef Slavík hospodařil na rodinném statku, který převzal od svých rodičů, a to jmenovitě od otce Jana Slavíka (nar. kolem roku 1779–31. 3. 1861) a matky Kateřiny Slavíkové, rozené Nové, ze Sousedovic.

Do rodiny Josefa Slavíka a Marie Slavíkové se během následujících čtrnácti let narodilo dalších šest synů a jedna dcera. Dvěma chlapcům nebylo dopřáno užívat daru života déle než pár měsíců, Václav Slavík, narozený 29. srpna 1861, umírá po půl roce 19. února 1862 a druhý syn, který také zemřel v raném dětství, byl Šimon Slavík, narozený 20. října 1871, který umírá 25. srpna 1874. Ostatních šest potomků se ve zdraví dožilo dospělosti a mohli náležitě rozvíjet své studijní i jiné nadání. Doma zůstala pouze dcera Marie Slavíková, narozená 18. ledna 1870, provdaná Hanušová, která žila po provdání se svou rodinou v obci Droužetice. Ženy v druhé polovině 19. století byly stále ve většině případů předurčeny k rodinnému životu, péči o potomky a hospodářství.⁴²

Jméno Václav se z rodiny Slavíků nevytratilo nadobro, 6. prosince roku 1867 se narodil syn, který toto jméno znovu získal. Byl nejmladším ze tří bratrů, kteří našli své uplatnění v teologické službě. Zemřel 10. dubna 1941 v 74 letech v Českých Budějovicích, kde pobýval společně s bratrem Karlem. Zde mohu vzpomenout historku, která se předává v rámci rodiny: „*Václav odešel do Budějovic za bratrem Karlem, když se mu pod okny začaly prohánět tanky.*“ Přesný důvod přesídlení se mi nepovedlo v archivních dokumentech najít, ale dá se předpokládat, že byl přerazen v důsledku pomnichovského odtržení obce Polná na Šumavě od českobudějovické diecéze.

---

⁴² Informace o rodinných příslušnících jsem dohledala v matričních knihách-narozených, zmřelých a oddaných, které jsou pro toto období již deponovány ve Státním oblastním archivu v Třeboni a jsou k dispozici v digitální podobě na adrese: <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?lang=cs&>.

Po studiích na píseckém gymnáziu⁴³ nastoupil podobně jako starší bratr Karel do biskupského semináře⁴⁴ v Českých Budějovicích. V červenci roku 1892 byl slavnostně vysvěcen na kněze v seminárním kostele sv. Anny. Václav Slavík jako neomysta odchází do Polna.⁴⁵ Později je ustanoven kaplanem v Netolicích.⁴⁶ Zde působil též jako učitel náboženství na dívčí škole. V roce 1909 byl přeložen do obce Polná na Šumavě,⁴⁷ kde působil až do svého přestěhování do Českých Budějovic. Podle parte dochovaného v naší rodině umírá 10. září 1941: „*Veledůstojný pán Václav Slavík, čestný konzistorní rada, biskupský notář, osobní děkan v Polné na Šumavě. Zesnul v pánu po krátké těžké nemoci, zaopatřen sv. svátostmi, ve středu dne 10. září 1941 o půl 2. hod odpolední v 74. roce věku. Tělesná schránka drahého zesnulého bude v sobotu 13. září o 9. hodině dopolední z domu smutku, Budějovice, Lannova třída čís. 20 (asyl. ctih. Milosrdných sester) vyzdvižena, do katedrály přenesena a po církevních obřadech a zádušní mši sv. na městském hřbitově u sv. Otýlie pochována.*

Budějovice, dne 10. září 1941.

Jménem veškerého příbuzenstva: Msgre. Dr. Karel Slavík, bratr. ”

Dalším, kdo se vydal na teologickou dráhu, byl bratr Josef Slavík, narozený 5. prosince 1865. O tomto bratrovi se mi nepovedlo mnoho vypátrat. Na odevzdávací listině z 23. května 1900 je zmíněn jako kooperátor ve Vídni.⁴⁸ Dále mám jen pár odkazů ve starém rodinném albu, kde je vyfotografován v řeholním rouchu. Dle rodinných dokumentů zemřel Pater Angelus Slavík 2. prosince 1928 ve Vídni na adrese Minoritského konventu Alser StraÙe 17. Uložen k věčnému odpočinku byl na Centrálním hřbitově ve Vídni.⁴⁹ Kudy se ubíraly Josefovy cesty, se mi nepovedlo vysledovat. V majetku máme maturitní vysvědčení z píseckého gymnázia, kde je možné zjistit, že šel cestou stejnou jako starší bratr Karel.⁵⁰ V archivních materiálech českobudějovického biskupského semináře, deponovaných ve Státním oblastním archivu v Třeboni, se mi ho nepovedlo nalézt. Ale ve školní kronice školy

⁴³ SAM, archivní výtisky ročníkových vysvědčení.

⁴⁴ Stejně jako u Karla se mi povedlo Václava najít při studování biskupského archivu, deponovaného ve Státním oblastním archivu v Třeboni. Na str. 111 je zapsán Slavík Venceslav 6. 12. 1868. Na první pohled je patrné, že se neučil stejně dobře jako starší bratr, který má zapsáno samé „eminente“

⁴⁵ Zmínku o V. Slavíkovi jsem našla v Ordinariátních listech pro rok 1892, č. 18, str. 70, zde je zmínka o čekatelích stavu kněžského a v č. 33 na str. 132 se dočítáme: V. Slavík nar. v Př. Zborovicích je ustanoven za kaplana v Polné (Stein).

⁴⁶ SAM, v knize věnované 1. moravské pouti do Svaté země v r. 1905 je v seznamu poutníků uveden jako V. Slavík – kaplan v Netolicích.

⁴⁷ SAM, útržkovité poznámky o osobě V. Slavíka na deskách knih v pozůstalosti po K. Slavíkovi.

⁴⁸ SAM, kopie odevzdávací listiny z 23. 5. 1900, bez orig. sig.

⁴⁹ SAM, opis parte zasláný bratru Františku Slavíkovi.

⁵⁰ SAM, opisy maturitních vysvědčení, nemám k dispozici všechny roky studia na gymnáziu v Písku.

v Sousedovicích je odkaz na nadané žáky pana učitele Žipka, kteří vynikli ve veřejném životě, a zde je Josef Slavík zmíněn jako novosvěcenec.⁵¹ Tady se ještě otvírá široká oblast neprobádaného v archivních materiálech, jako tomu je a bude i u ostatních členů rodiny Slavíků.

Matěj Slavík, narozený 16. února 1867, byl nejmladší syn Josefa a Marie Slavíkových. I on studoval na písecké gymnázium. V pozůstalosti se znovu objevují některá vysvědčení jak z měšťanské školy ve Strakoniciích, tak následně z píseckého gymnázia. Na již zmíněné odevzdávací listině z 23. května 1900 je o něm zmínka jako o studentu medicíny, který bydlel Hernalser – Hauptstraße ve Vídni. Na dalším dokumentu z rodinného archivu se dočteme, že v roce 1910 byl v Lublani oddán s Teresíí Tovčarovou. Tam také vykonával svou praxi jako lékař. Ze soukromé korespondence, kterou vedl se svými bratry, je zřejmé, že se usadil ve Slovinsku ve městě Lublaň a v malé obci Biselisk, kde se kromě lékařského povolání věnoval pěstování vína. Během druhé světové války se snaží udržovat písemný kontakt se svým bratrem Karlem. U Matěje Slavíka nemám možnost doplnit přesné datum úmrtí. I tady se nám otvírá další neznámá. Zajímavé by mohlo být i zjištění, kdy a proč Matěj Slavík odešel tak daleko od rodného domu.

Posledním bratrem byl František Slavík, narozený 22. února 1864. František je de facto pokračovatel rodu. Byl jediný, který se nevydal na studia. Jako druhorozený syn po Karlovi zůstal v rodných Předních Zborovicích, kde hospodařil a zveleboval rodinný majetek. 13. února roku 1893 se oženil s Marií Rodovou (28. 2. 1868–15. 7. 1927), do manželského svazku se postupem let narodilo celkem devět potomků – pět dívek (Marie, Růžena, Alžběta, Anna, Božena) a čtyři chlapci (František, Karel, Václav a Matěj). Znovu se opakuje rodinná historie a dva ze synů, jmenovitě Václav a Matěj, umírají po půl roce života. František padl později na bojištích světové války. O Karlu Slavíkovi (13. 11. 1899–24. 12. 1972), který byl synovcem a později i univerzálním dědicem Dr. Karla Slavíka, bude ještě v následujícím textu zmínka. František Slavík umírá 12. února 1940: „*František Slavík, rolník na odpočinku. Skonal v pondělí dne 12. února o 11. hodině dopolední u věku 76 let. Tělesná schránka drahého zesnulého bude ve čtvrtek 15. t. m. v domě smutku, v Předních Zborovicích č. 3, vyzdvížena a v Strakoniciích na hřbitově u sv. Václava o 10. hodině dopolední k věčnému spánku uložena. V Předních Zborovicích dne 12. února 1940.*“

---

⁵¹ Kroniku jsem našla v digitální podobě pod SokA Strakonice, školní kroniky, 1878–1940, <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?menu=0&doctree=1kjsso>.

Statek, na kterém rodina Slavíkova po léta žila a hospodařila, patřil v obci k těm větším. Udržet a podporovat postupem let všechny syny na studiích, nebylo jistě nic snadného. V dokumentech ze soukromého vlastnictví máme uloženy spíše archiválie vztahující se pouze na materiální vyrovnání v podobě různých kvitancí, odevzdávacích listin a posledních vůlí. Nejstarší dokument pochází z roku 1838. Trochu mě mrzí, že se nepovedlo zjistit, co ovlivnilo rodinu Karla Slavíka v tom, že téměř všichni synové se vydali do světa na studia. Předpokládám, že rodina byla velmi zbožná, když nasměrovala tři z pěti synů na kněžskou cestu. Možná sehrálo roli i to, že v případě dobrého prospěchu se nehradilo školné, což mohlo působit na Karla Slavíka jako motivace k výbornému studiu, aby tím mohl rodičům ušetřit náklady spojené se studiem. Zmínku o odpuštění školného u Karla je již v ročníkových katalozích z píseckého gymnázia, uložených ve Státním okresním archivu v Písku.⁵²

Nyní se vrátím ke Karlu Slavíkovi. Narodil se v roce 1860 v malé obci, která dlouhá léta spadala pod správu strakonického velkostatku. První zmínky o Předních Zborovicích jsou již z období 13. století.⁵³ Obec se nachází jižně od okresního města Strakonice.

Vesnice je napojená na železniční trať Strakonice – Volary a silnice ve směru na Vimperk – Strážný – Pasov vede v těsné blízkosti obce. Předními Zborovicemi protéká řeka Volyňka. Za zmínku stojí i vrchol Hradiště, kde bývalo v 9.–10. století slovanské osídlení.⁵⁴ V obci se nalézají tři kapličky a památné lípy. V polích směrem ke Strakonicům jsou postavena Boží muka. Památné lípy, kapličky i Boží muka jsou dle místních obyvatel místa, která jsou spojena s vojáky z dob švédských válek, kteří tudy procházeli v 17. století.⁵⁵

Díky blízkosti města Strakonice a toho, že obec spadala do majetku strakonického velkostatku, bylo možné dohledat v různých dokumentech, například v soupisech poddaných a později i na formulářích sčítání lidu velké množství osobních informací spojených s rodinou Karla Slavíka. Není ale třeba je všechny vypisovat, ale podle nich je lze doložit vazbu rodiny k Předním Zborovicím zatím zhruba do poloviny 18. století.⁵⁶

---

⁵² Ročníkové katalogy z gymnázia v Písku jsou uloženy ve SokA Písek, kniha I / 96 – I/ 103 Hlavní katalogy z let 1871–1879.

⁵³ DYK, Jan. *Popis politického okresu strakonického*. II. díl, r. 1925, s. 155 se zde dočteme, že v 17. století měli Přední Zborovice 2 mlýny, 9 gruntů, 5 domkářů a jedna chalupa byla opuštěna.

⁵⁴ Srov. MICHÁLEK, J. Město Strakonice a nejbližší okolí v pravěku až raném středověku. In: *Strakonice vlastivědný sborník*. Díl 1, kapitoly z historie, s. 33.

⁵⁵ Více o postupu švédských vojsk krajem je možné najít v publikaci: DYK, Jan. *Popis politického okresu strakonického*. II. díl, r. 1925.

⁵⁶ Tyto doklady minulé doby jsou dohledatelné v digitální podobě na stránkách SOA v Třeboni.

Zde jako badatel amatér musím velmi ocenit preciznost a většinou i spolehlivost zapisujících. Horší je to pak s čitelností jednotlivých dokumentů. V těchto archivních materiálech se otevírá další prostor pro budoucí bádání.

Toto je kraj, který formuloval a připravoval Karla Slavíka na další život. V archivních materiálech Státního okresního archivu ve Strakoniciích se mi nepovedlo dohledat, kde mohl malý Karel začít školní docházku.⁵⁷ Přední Zborovice byly dle pamětníků nějakou dobu přidruženy školou k obci Sousedovice. Vzhledem k tomu, že se mi povedlo ve školní kronice z let 1842–1878⁵⁸ dohledat zmínku o mladším bratru Josefovi, myslím si, že i Karel mohl tuto školu navštěvovat. Další variantou by mohla být obecná škola v obci Bezděkov a nebo farní škola v obci Hoštice.⁵⁹ Dle příbuzných byl Karel Slavík v dětství nemluvné dítě. „Říkalo se, že u Slavíků mají němého syna.“ I to byl možná důvod, proč nastoupil na dráhu povinného vzdělávání později než v 6 letech. Toto je poslední neznámá. Další studentská léta mám možnost doplnit dle dochovaných archiválií velmi přesně.

2.2 Studium gymnázia a kněžského semináře

V roce 1872 nastupuje Karel Slavík na c. k. státní gymnázium v Písku. Dle studijních katalogů dochovaných ve Státním okresním archivu v Písku⁶⁰ je možno porovnat, že začátky studia pro Karla nebyly lehké,⁶¹ ale že se rok od roku prospěchově zlepšoval a kromě první třídy byl s vyznamenáním vždy mezi žáky střídavě na prvním nebo druhém místě. To jistě vypovídá o jeho velké pracovitosti, sebekázni a snaze zlepšovat se. Karel Slavík celou dobu studia na píseckém gymnáziu bydlel u paní Anny Bittnerové, vdově po úředníkovi ve Smrkovické ulici. Tato žena měla za úkol dohlížet na studenta, hlídat jej a vlastně zastupovat rodičovskou roli. Kontrolovala studentův

---

⁵⁷ I přes velkou snahu se nám ve Státním okresním archivu ve Strakoniciích nepovedlo najít, kam v letech 1866–1868, zhruba v době nástupu Karla Slavíka do školy, docházely děti z obce Přední Zborovice. Přičítám to změnám, které v tu dobu byly dle výše zmíněných informací ve školském systému vzdělávání.

⁵⁸ Kronika školy v Sousedovicích je k nalezení v digitální podobě na stránkách SOA Třeboň, Soka Strakonice/ školní kroniky/ kronika Sousedovice/ datace 1878–1940: <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?menu=3&id=129398>

⁵⁹ Všechny tyto školy jsou dle znalosti regionu v dosahu pro případ, že žáci většinou chodili do školy pěšky.

⁶⁰ Ročníkové katalogy z gymnázia v Písku jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Písku, kniha I / 96–103, Hlavní katalog z let 1871–1879, mám tedy přesně doložené hodnocení v 1. i 2. pololetí z celého gymnaziálního studia.

⁶¹ O složitějším životě mladých hochů, kteří jsou posláni ve velmi raném věku na studia mimo svůj domov, je možné se dočíst v publikaci: ŘEZNÍČKOVÁ, Kateřina. *Študenti a kantoři za starého Rakouska: české střední školy v letech 1867–1918*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-163-9.

školní prospěch, dohlížela na domácí přípravu na vyučování, dbala na to, zda její svěřenec chodí řádně upraven.⁶²

Karel Slavík se v Písku propracoval v roce 1879 ke státní maturitní zkoušce.⁶³ Na maturitním vysvědčení datovaném 24. června 1879, které mám dispozici,⁶⁴ je vidět, že maturoval s vyznamenáním. Pro představu, z jakých předmětů se v roce 1879 skládala maturitní zkouška na státním gymnáziu, vkládám soupis předmětů a dosaženého hodnocení. Pro přehlednost rozdělím na části vždy dle hodnoty známky.

- VZORNÉ – mravné chování.
- VÝBORNĚ – v náboženství na základě semestrálních vysvědčení, v jazyku latinském, jazyku řeckém, českém, v dějepise a zeměpise, ve fyzice, v přírodopise, ve filosofické propedeutice, v kreslení na základě semestrálních vysvědčení.
- CHVALITEBNĚ – v jazyce německém, v matematice.

Maturitní vysvědčení rozhodně předurčovalo studenta k dalšímu studiu. Původně měl Karel Slavík zájem studovat dějepis, ale kdy nastala změna a místo na studia do Prahy se odebral do Českých Budějovic ke studiím bohosloví, dnes již nezjistíme.

S jistotou ale mohu popsat další období studentského života, to znamená studia na českobudějovickém kněžském semináři a teologickém učilišti.

Následná studia nás zavedou na kněžský seminář v Českých Budějovicích. I zde se je vhodné nahlédnout trochu do historie a přiblížit dějiny českobudějovických teologických studií. Informace o samotném biskupském kněžském semináři a teologickém ústavu, ale i o životě v něm, jsem čerpala z literatury, která se váže jak k autorům z řad samotných profesorů bohosloveckého semináře, tak i profesorů a studentů s vazbami na dnešní Teologickou fakultu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.⁶⁵

---

⁶² ŘEZNIČKOVÁ, Kateřina. *Študáci a kantoři za starého Rakouska: české střední školy v letech 1867–1918*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-163-9.

⁶³ V příloze k ročníkovým katalogům gymnázia uložených v SOKA Písku je uvedena kniha píseckého gymnázia, kde se na str. 55–56 dočteme informace ke skládání maturitní zkoušky z roku 1879. Je zde uvedeno, že se přihlásilo 12 žáků ke složení zkoušky z VIII. třídy, že zkoušky byly vykonány od 4.–9. 6., a je zde i znění maturitních zadání.

⁶⁴ SAM, originál maturitního vysvědčení Karla Slavíka z 24. 6. 1879, originál sig.

⁶⁵ Pro představu můžu zmínit díla: DVORÁK, Ladislav. *Biskupský kněžský seminář v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Nákladem diecésního spolku musejního, 1905, KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna*, 1995, s. 66-84. Setkání. ISBN 80-901602-3-9. WEIS, Martin. Karel Statečný v letech 1890–194, *Studia theologica*, 2012, roč. 14, č. 2, s. 58-62. VEBER, Tomáš. *Dvě století dějin českobudějovického kněžského semináře (1803–1950) aneb Působení českých, rakouských a německých kněží z jihu Čech v Evropě i zámoří*. Praha: vydavatelství Růže s. r. o., 2013, s. 10. ISBN 978-80-86975-62-7.

Vznik českobudějovických teologických studií můžeme datovat do doby, kdy po vzniku samostatné českobudějovické diecéze, tj. počátkem 19. století, bylo potřeba zajistit kvalitní bohoslovce. Jihočeští studenti bohosloví původně navštěvovali generální seminář v Praze. Po jeho absolvování odcházeli zpět do své diecéze, kde se ještě půl roku vzdělávali v praktické duchovní správě a čekali na kněžské svěcení.

Českobudějovický biskup Jan Prokop Schaaffgotche obdržel od císaře Josefa II. dekret z 21. října 1790, na jehož základě mohl zřídit ve své diecézi kněžský seminář s teologickým ústavem. Z důvodu finančních se vlastní otevření posunulo až do roku 1804, kdy po obdržení povolené dotace z náboženské matice je 4. listopadu uvedeno do semináře 30 bohoslovců a jsou zajištěni čtyři profesori teologie. Prvním rektorem byl jmenován Josef Novák (1804–1818).

V semináři mělo zajištěno bydlení a zaopatření 30 alumnů, ale na přednášky docházeli i posluchači, kteří čerpali stipendia odsouhlasená vládou již v době zřízení semináře. Na počátku bylo stipendium přiděleno 30 teologům a později se počet navýšil na 45 studentů. Na přednášky docházeli i posluchači, kteří si studia platili sami.⁶⁶

Postupem let se počet bohoslovců stále rozrůstal, až se v roce zastavil na čísle 172.⁶⁷ Seminář ale neměl vyhovující podmínky, většina studujících bydlela mimo seminář v soukromých bytech, což nebylo výhodné hlavně z důvodu kázně. Z rozhodnutí císařského dekretu, který vydal František I., se nařizovalo, že všichni kandidáti kněžství by měli hned od 1. ročníku obývat prostory semináře, když to okolnosti dovolí. V jihočeských poměrech nějakou dobu trvalo, než bylo znění dekretu vyslyšeno. Nejprve bylo potřeba přestavět budovu semináře, aby se mohli všichni posluchači ubytovat. V letech 1843–1844 za působení Arnošta Konstatnina Růžičky, druhého českobudějovického biskupa, dochází k přístavění druhého patra semináře. Předání seminární budovy v nové podobě se stihlo do data výročí čtyřiceti let od otevření institutu (1804).⁶⁸

---

⁶⁶ Srov. Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 67. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

⁶⁷ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 67. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

⁶⁸ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 66-69. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

Důležitým krokem pro zajištění potřebného množství alumnnů bylo založení studentského semináře v roce 1853.⁶⁹

Tento seminář měl za úkol vychovat potřebný počet teologického dorostu pro potřeby diecéze. Výstavbu studentského semináře inicioval již dříve zmíněný biskup Jan Valerián Jirsík, který se velmi zasadil o vysokou úroveň nejen jihočeského vzdělávání.

Navázal na dvouletý filosofický ústav, který byl zřízen v Českých Budějovicích společně s tříletým teologickým ústavem v době biskupa Schaaffgotscheho.⁷⁰ Po období zrušení sítě středních škol, které v Čechách provedli jezuité, se nedalo na jihu Čech na filosofická studia nikde zapsat.⁷¹ Filosofii na tomto ústavě měli povinnost vyučovat cisterciáci z kláštera ve Vyšším Brodě, do roku 1815 vyučovali filosofii piaristé.⁷²

V období, kdy Karel Slavík nastupuje na studia teologie, je v semináři rektorem Dr. Petr Špelina 1875–1884, spirituálem je Bartoloměj Berger 1873–1883, vicedirektorem byl Dr. Václav Šimánko 1876–1882 a ke konci studia Dr. Alois Jirák 1882–1883. Profesorský sbor, který formoval a vedl Karla Slavíka ve studiu teologie, se skládal z následujících členů: biblické studium starého zákona vyučoval Dr. Leo Schneedorfer 1875–1883, biblické studium nového zákona vyučoval ThC. Jan Raška 1873–1901, dogmatickou teologii vyučoval Dr. Antonín Lenz 1861–1882 a v posledním roce studia to byl již zmíněný Dr. Václav Šimánko 1882–1897, teologii morální vyučoval Dr. Martin Říha 1871–1885, pozdější českobudějovický biskup, teologie fundamentální je zde zastoupena Dr. Antonínem Lenzem 1871–1882 a ThC. Janem Raškou 1882–1889. Křesťanskou filozofii měl v kompetenci Dr. Václav Šimánko 1883–1897, církevní dějiny Dr. Josef Hoffmann 1864–1884, dějinám křesťanského umění se věnoval Dr. Josef Hoffmann 1875–1884, teologie pastorální byla obsazena Dr. h. c. Antonínem Skočdopolem 1861–1912, katechetika Dr. h. c. Antonínem Skočdopolem 1862–1912 a posledním předmětem byla pedagogika zastoupená znovu Dr. Martinem Řihou 1873–1885.⁷³

---

⁶⁹ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 69. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

⁷⁰ Srov. DVOŘÁK, Ladislav. *Biskupský kněžský seminář v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Nákladem diecévního spolku musejního, 1905, s. 5.

⁷¹ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 66. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

⁷² Srov. DVOŘÁK, Ladislav. *Biskupský kněžský seminář v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Nákladem diecévního spolku musejního, 1905, s. 5.

⁷³ KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 66-84. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

Karel Slavík dle studijního katalogu studoval na samé eminenter,⁷⁴ což ho předurčovalo k dalšímu, vyššímu studiu teologie. V Ordinariátním listu vydaném v roce 1883 v čísle 12 se dočteme, že Karel Slavík figuruje v seznamu alumnů biskupského semináře kněžského, kteří na podjáhensství, jáhenství a kněžství svěcení budou. Termín zde není napsán asi i z důvodu, že 6. února 1883 zemřel biskup Jan Valerián Jirsík.⁷⁵ Dne 26. srpna roku 1883 byl v seminárním kostele sv. Anny Karel Slavík vysvěcen na kněze. V době svěcení v Českých Budějovicích nebyl řádně ustanovený biskup, proto na originále dekretu o vysvěcení je uvedený kapitulní vikarius Šavel.⁷⁶

2.3 První léta kněžské služby a studium ve Vídni

Téměř ihned po kněžském svěcení byl 30. září 1883 Karel Slavík jako novosvěcenec poslán jako třetí kaplan do města Sušice.⁷⁷ Zde Karel Slavík přišel do styku s přímou pastorální službou. V Sušici pobýval do roku 1885.⁷⁸ V Ordinariátním listu číslo 19 z roku 1885 se dozvídáme, že Karel Slavík se přihlásil do konkurzu na uvolněné místo administrátora na faru v St. Maurenzen (Mouřenci), kde také nakonec od 6. července roku 1885 do 15. prosince téhož roku na základě získaného konkurzu skutečně působil jako administrátor.⁷⁹

Z této malé příhraniční obce odchází Karel Slavík, obohacený o zkušenosti z přímé praxe v pastoraci, na vyšší studia do hlavního města habsburské monarchie Vídně.⁸⁰ 4. ledna 1886 se stává řádným posluchačem vyššího ústavu u sv. Augustina ve Vídni, tzv. „Frintanea“. Studia ukončuje 1. října roku 1888.⁸¹ Podrobnosti ohledně pobytu

---

⁷⁴ VEBER, Tomáš. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1850–1885*. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky, Vedoucí práce ThLic. Martin Weis, Th. D. České Budějovice, 2004. V seznamu studijních katalogů českobudějovického semináře dohledáme i studijní výsledky Karla Slavíka, uvedené pod názvem Slavík Carolus, přední Zborovice, 25. Jan. 1860.

⁷⁵ Ordinariátní list z roku 1883 č. 7.

⁷⁶ SAM, doklad o vysvěcení z 26. 8. 1883, originál sig.

⁷⁷ SAM, jmenovací dekret z 30. 8. 1883, originál sig.

⁷⁸ SAM, zmínka na výstřižku, který psal sám Karel Slavík, nejspíše jako shrnutí pro článek v Lidových listech ze dne 8. 9. 1943.

⁷⁹ SAM, jmenovací dekret z 6. 7. 1885 a zmínka na výstřižku, který psal sám Karel Slavík, nejspíše jako shrnutí pro článek v Lidových listech ze dne 8. 9. 1943.

⁸⁰ Ordinariátní list č. 1 z 1. ledna roku 1886 nám ukazuje na str. 4 zprávu: na c. k. vyšší ústav kněžský u Sv. Augustina ve Vídni byl přijat Vel. p. Karel Slavík – bývalý administrátor interkalární fary Mouřenec.

⁸¹ SAM, Testimonium k datu 18. října 1888. originál sig. Srov. FRANKL, Karl Heinz; KLIEBER, Rupert (eds.). *Das Priesterkolleg St. Augustin "Frintaneum" in Wien 1816 bis 1918*, s. 237–253. VEBER, Tomáš. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1850–1885*. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky, Vedoucí práce ThLic. Martin Weis, Th. D. České Budějovice, 2004.

ve Vídni nemám téměř žádné. V soukromých dokumentech mám pouze testimonium a kopie dokladů o vykonaných rigorózních zkouškách.

Na vysvětlenou, co vlastně „Frintaneum“ bylo, použiji odkazy z české literatury: P. Vychodil napsal ve svém díle o Josefu Pospíšilovi: *„Ústav tento zřízen jest byl od Františka I. k radě univerzitního profesora, později biskupa Frinta. U kostela sv. Augustina ve Vídni roku 1810, aby mladí kněží, jež biskupové rakouských diecézí navrhnu, věnovali se tu dále bohoslavným studiím a připravovali se na doktorát.“*

Ottův naučný slovník v díle IX. uvádí: *„jest c. a k. ústav pro vzdělání světských kněží u sv. Augustina ve Vídni, jediný svého druhu v Rakousko–Uhersku. Založen byl na radu Jakuba Frinta od císaře Františka I v roce 1815 a sice za tím účelem, aby se na něm vzdělávali profesori, ředitelé seminářů. Přijímání tam bývají na návrh biskupa a panovníka ti, kdo již studia teologická skončili, aby hodnosti doktora teologie dosáhli, z pravidla vždy jen jediný z diecéze.“*

Cílem studia bylo dosažení titulu Th. Dr.. Pro splnění povinností bylo potřeba složit během studia 4 rigorózní zkoušky a napsání a obhájení disertační práce. Rigorózní zkoušky se skládaly z biblického studia starého i nového zákona, církevních dějin a práva, dogmatické a fundamentální teologie a morální a pastorální teologie.⁸²

Mezi dokumenty, které mám k dispozici, jsou tři opisy testimonií o vykonaných rigorózních zkouškách. V rámci studia na Frintaneu vykonal Karel Slavík tyto zkoušky 28. května roku 1887 z biblického studia starého zákona, 6. června roku 1888 z dogmatické teologie a 20. června 1891 složil rigorózní zkoušku z morální a pastorální teologie.⁸³ Na konečném testimoniu z 18. října 1888, které mám ve vlastnictví, je uvedeno, že se věnoval studiu semitských jazyků, a to arabštině a aramejštině. Tyto jazyky i následně vyučoval na biskupském semináři.

Absolvování vyššího teologického ústavu Frintanea předurčovalo Karla Slavíka jako doktorantského kandidáta k určitým profesním úspěchům v rámci katolické hierarchie. Karel Slavík se navrátil do míst začátku svých studijních let, a to na biskupský kněžský seminář a diecézní teologický ústav v Českých Budějovicích.

---

⁸² FRANKL, Karl Heinz; KLIEBER, Rupert (eds.), *Das Priesterkolleg St. Augustin “Frintaneum“ in Wien 1816 bis 1918.*

⁸³ SAM, kopie dokladů o vykonaných zkouškách z 22. 10. 1897.

2.4 Kněžská služba a činnost po návratu z Vídně

Již 15. září roku 1888 byl Karel Slavík ustanoven vícerektorem českobudějovického kněžského semináře. Do funkce ho jmenoval tehdejší biskup Martin Josef Říha.⁸⁴ Vícerektor semináře měl v popisu práce dohlížet na studenty a sledovat průběh jejich studia a být jim nápomocen v přípravě. V případě potřeby měl zajistit suplování jiných profesorů.⁸⁵ Karel Slavík nejprve bydlel se studenty v semináři a později, dle dokumentů, kterým mám k dispozici, měl byt v Kněžské ulici číslo 7. Jedná se tedy o dům stojící přes ulici od biskupského semináře. Na této adrese se Karel Slavík zdržoval až do svého skonu v prosinci roku 1944.⁸⁶

V roce 1893 se stal Karel Slavík zastupujícím profesorem a v roce 1894 byl jmenován řádným profesorem starého zákona na biskupském semináři.⁸⁷ Zde mohl plně rozvinout všechny své znalosti, které získal během svých studií. Od roku 1897 až do nástupu na zasloužený odpočinek v roce 1931 vyučoval kromě starého zákona souběžně i pedagogiku.⁸⁸ Tady si troufám říci, že pro tento předmět měl kromě získané pedagogické odbornosti i předpoklady vrozené. Karel Slavík byl zdatný řečník a organizátor, který se také věnoval výuce semitských jazyků – hebrejštiny, arabštiny a aramejštiny.⁸⁹

V roce 1894 obhájil Karel Slavík ve Vídni svou doktorskou tezi.⁹⁰ Dle zjištěných informací v dostupných archivních materiálech jsem nezaznamenala přesný termín, kdy dosáhl Karel Slavík doktorátu. V příspěvku Českého katolického deníku, v ročníku 1945, číslo 1 na stranách 42–43 najdeme nekrolog od Karla Rebana, kde je zmíněno, že doktorát Karel Slavík získal v roce 1900. Titul dr. th. v roce 1900 je uveden i v publikaci Bibliografie české literatury náboženské v V. díle, kterou sestavil J. Tumpach-A. Podlaha v roce 1912–1923, na straně 2125 v seznamu Životopisy spisovatelů pod písmenem S – Slavík.

Po prohlédnutí různých archivních materiálů a i zjištění, že dokladů k osobě

---

⁸⁴ SAM, pověřovací dekret z 15. 9. 1888, originál sig.

⁸⁵ Srov. DVOŘÁK, Ladislav. *Biskupský kněžský seminář v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Nákladem diecézního spolku musejního, 1905, s. 6.

⁸⁶ SAM, adresu lze najít na velkém množství archiválií které mám k dispozici, např. Poslední vůle, soukromá korespondence, adresa doručení pro tiskový spolek atd.

⁸⁷ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 77. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

⁸⁸ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995, s. 83. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

⁸⁹ SAM, mám k dispozici platový výměr za vyučování těchto jazyků. Není sig.

⁹⁰ FRANKL, Karl Heinz; KLIEBER Rupert (eds.). *Das Priesterkolleg St. Augustin "Frintaneum" „in Wien 1816 bis 1918*, s. 249.

Dr. Karla Slavíka ve veřejných archivech k dispozici moc není, mám pocit, že si většinu originálních dokladů ke své osobě ponechal ve svém vlastnictví. Díky tomu se v rámci získání pozůstalosti dostaly až ke mně. Už výše jsem se zmiňovala, že ne všechny dokumenty byly v rámci rodinného majetku během let zachovány. Možná to je důvod, proč některá data zatím nemohu s jistotou doplnit.

Na českobudějovickém kněžském semináři a diecézním teologickém ústavu působil Karel Slavík až do roku 1931,⁹¹ kdy odešel do důchodu. Ani tehdy ale neztrácel kontakt s kněžskou činností a stále kázal v kostele sv. Anny, který byl součástí biskupského semináře.⁹²

Seminární kostel sv. Anny se stal součástí biskupského semináře hned v roce svého založení (1804). Historie tohoto svatostánku se datuje až do roku 1614, kdy se o jeho založení zasloužila císařovna Anna, manželka císaře Matyáše. Kostel byl součástí nově vznikajícího kapucínského kláštera. V době, kdy císař Josef II. prováděl své reformy, při kterých došlo i na rušení klášterů, které nesloužily k výuce, rozhodnutí o zrušení bylo doručeno i do kapucínského kláštera v Českých Budějovicích. Od roku 1786 byl kostel využíván jako sklad obilí. Ke svému původnímu účelu začal sloužit znovu až při vzniku biskupského semináře v roce 1804.⁹³

Ze soukromých archiválií mám možnost doplnit velká jubilea, týkající se Slavíkovy teologické činnosti. 26. srpna 1908 sloužil v chrámu páně kněžského semináře Dr. Karel Slavík mši svatou k oslavě svého 25. jubilea kněžské činnosti. O čtyřicátém výročí posvěcení se dozvídáme i z dobového časopisu Hlas lidu z roku 1923. Karel Slavík je zde prezentován následovně: *„čtyřicáté posvěcení na kněze slavil minulou neděli náš horlivý a vytrvalý pracovník vld. p. Msgre. Karel Slavík, profesor na zdejším teologickém učilisti. Jubilanat se narodil v roce 1860 a na kněze byl vysvěcen 26. srpna 1883. Důležitá událost tato v životě skromného kněze, který již drahná léta zasvětil práci na probuzení katolíků jihočeských, zůstala před veřejností téměř utajena. Proto, třeba opožděně, přece jen z upřímného srdce, přejeme zasloužilému jubilantovi a vzornému knězi, aby Bůh jej dlouhá léta ještě sílil a církvi, národu i hnutí zachoval.“* Na jubilejní mši svatou zval Msgre. Dr. Karel Slavík při 50. výročí svého kněžského svěcení, a to 3. září 1933. Ještě v plné síle zvládl oslavu 60 let svého kněžského

---

⁹¹ SAM, vlastnoruční výpisky K. Slavíka, nedatováno, jen dle stylu písma a obsahu je poznat, kdo je pisatelem.

⁹² SAM, zmínka na výstřižku, který psal sám Karel Slavík, nejspíše jako shrnutí pro článek v Lidových listech ze dne 8. 9. 1943

⁹³ Srov. DVOŘÁK, Ladislav. *Biskupský kněžský seminář v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Nákladem diecézního spolku musejního, 1905, s. 38–39.

působení 5. září 1943, a to opět v seminárním kostele sv. Anny v Českých Budějovicích.⁹⁴

V osobním vlastnictví mám k dispozici jmenování Karla Slavíka členem Biskupské konzistoře v Českých Budějovicích ze dne 21. listopadu 1904, kdy se stává doktorem, profesorem biblistických studií starého zákona, pedagogiky a semitských jazyků.⁹⁵ K datu 22. září 1936 mám doklad zaslaný k rukám Msgre. Dr. Karla Slavíka, preláta, skut. konsistorního rady, profesora bohosloví n.o., atd. v Českých Budějovicích, kterým mu biskupská konzistoř oznamuje zproštění povinnosti frekventovati zasedání této konzistoře, a to téměř po 32 letech. Ponechává mu však používaný titul skutečného konsistorního rady.⁹⁶

---

⁹⁴ SAM, upomínkové kartičky vázající se vždy ke konkrétnímu datu a výročí.

⁹⁵ SAM, jmenovací dekret zaslaný biskupskou konsistoří a originál sig. Biskupem Martinem Josefem Říhou.

⁹⁶ SAM, dokument z 22. 9. 1936 zaslaný biskupskou kanceláří č. 8709.

3 Literární a veřejná činnost Karla Slavíka

O Karlu Slavíkovi píše ve svém popisu českobudějovické diecéze Jaroslav Kadlec v kapitole IV., kde jsou uvedeni členové profesorského sboru, stejně tak zmínku nalzáme i v kapitole V. Zde je seznam členů diecézního kléru, kteří vykazovali literární činnost nebo vynikali i v jiných oborech.⁹⁷ Jaroslav Kadlec nás upozorňuje na spojitost Karla Slavíka s vydavatelskou činností a redigováním literatury a časopisů. Ještě se zde dočteme o vazbě na katolické časopisy Anežka, Ludmila, Václav, které vzal po smrti Antonína Skočdopole (1862–1912) pod svou ochranu.⁹⁸

Při čtení historických výtisků novin a časopisů můžeme často narazit na odkazy vedoucí k novinářské, redaktorské a vydavatelské činnosti zmiňovaného teologa. Najdeme tu i informace pojící se s veřejnou činností Karla Slavíka jako regionálního politika, kdy ho jeho politická angažovanost dovedla až do městského zastupitelstva v Českých Budějovicích. Na stránkách Hlasu lidu je velmi často otisknut inzerát na Lidovou záložnu, se kterou je Karel Slavík také spojován.

Karel Slavík je zmiňován jako pokračovatel Antonína Skočdopole při redigování a vydávání časopisů Ludmila, vycházejícího od roku 1875 pro křesťanské matky, Václav od roku 1880 pro křesťanské jinochy a Anežka od roku 1878 pro křesťanské mladé dívky. Tyto časopisy vycházely jako měsíčníky. Jejich založení inicioval profesor pastorální teologie a katechetiky Antonín Skočdopole. V některých publikacích se značí i jako „*Papírová rodina*“.⁹⁹ Znovu je tu prostor pro soukromé archivní materiály. V korespondenci po Karlu Slavíkovi se objevuje pár pohledů adresovaných administraci časopisů Ludmila, Anežka a Václav. Je z nich patrné, že Karlu Slavíkovi záleželo na každém členovi jeho „rozvětvené“ rodiny. Vydávání těchto časopisů bylo pod záštitou Českého tiskového spolku založeného 14. března 1906. Tento spolek se zabýval zakládáním, redigováním, vydáváním časopisů, brožur, knih, kalendářů, letáků s katolickým obsahem a šířením těchto tiskovin jak mezi své členy, tak i mezi nečleny.¹⁰⁰ Jím vydávané knihy, kalendáře, noviny a časopisy byly vždy katolického zaměření. Katolický spolek měl v kompetenci i pořádání přednášek s širokou nabídkou

---

⁹⁷ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995. Setkání. ISBN 80-901602-3-9, s. 85–95.

⁹⁸ Srov. KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995. Setkání. ISBN 80-901602-3-9, s. 93.

⁹⁹ Zmínka v čas. Hlas lidu r. 1923 č. 81: Upozorňuje na sjezd „Papírové rodiny“ v Hradci Králové, přednáší i redaktor těchto časopisů Msgr. Dr. Karel Slavík.

¹⁰⁰ Srov. Stanovy ČTS v Budějovicích. SOA Třeboň, fond Policejního ředitelství ČB, karton 82.

témat, pořádání výstav, divadelních představení atd. Všechny tyto aktivity měly za úkol nejen povzbudit katolického ducha, ale také působily velmi dobře na vlastenecké cítění svých členů. Ve spojitosti s Českým katolickým spolkem byl i Karel Slavík, a to v rámci různých forem spolupráce. Byl zde předsedou, novinářem, vydavatelem, pokladníkem. Také se velmi aktivně účastnil snad každé akce, kterou spolek pořádal. Ucelenou datací spolupráce se mi opět nepovedlo dohledat. Při opětovném pročitání historických výtisků časopisů, a to hlavně Hlasu lidu, který byl vydáván od roku 1906, jsem dohledala zmínky o Karlu Slavíkovi, ale i pár jeho příspěvků. Dost často je podepsán jako zpravodaj a autor pod obecními a městskými zápisy z radnice. Je zmiňován také jako řečník, spoluřečník, organizátor, zajišťovatel nepřeborného množství akcí pořádaných v rámci tiskového spolku na území jižních Čech. Velmi často je uveden i ve spojitosti s mariánskými poutěmi v rámci diecéze. V rámci "Papírové rodiny" jezdí i jako přededa na setkání členů po celém území Československa.

Členství v Českém katolickém spolku bylo vázáno na příslušnost ke katolické církvi.

Český tiskový spolek ukončil svou činnost 22. listopadu 1942 z nařízení odboru písemnictví ministerstva lidové osvěty.¹⁰¹

Karel Slavík se měl možnost rozloučit se „svým“ dílem, když se zamýšlí nad historií vydávání v ročníku 31 v čísle 1 z 2. října 1936.

V článku nazvaném *Z mých pamětí o Hlasu lidu* se znaží přiblížit čtenářům počátky vzniku časopisu v roce 1906 jako výkonného orgánu strany lidové, následuje obsáhlejší pasáž o neustálých problémech s finančním zajištěním, svůj nástup do spolku a následnou snahu ho stabilizovat. Popisuje tu například, jak musel navýšit cenu inzerátů pro inzerenty, kteří měli téměř 5 stran výtisku, ale na finanční odměně pro časopis to znát nebylo. Nejprve inzerentů hromadně ubylo, ale v následujícím období se vše stabilizovalo. Zmiňuje zde i úspěchy, kterých se Hlasu lidu dostalo, například pochvala z ústředního výboru strany v Praze „že Hlas lidu je nejlepší krajinský list ve straně“. Vysvětluje, proč se nepovedlo v květnu roku 1932 přejít na formát denního vydávání, důvod byl v pozdní cenzuře, která se v Českých Budějovicích prováděla až po 8. hodině ranní, a v tu dobu by se již nestihlo dodat výtisky k předplatitelům. V tu dobu bylo rozšíření tisku propojeno s rozvážkou po železnici a v době dopolední již byla většina vlakových spojů nenávratně pryč.

---

¹⁰¹ Státní oblastní archiv Třeboň, fond Státní zastupitelství ČB, karton 65.

Pro představu, jak skromný člověk Karel Slavík byl, uvádím pár řádků výše zmiňovaného článku: „*Jen nerad vyhověl jsem přání redaktora, abych napsal tento článek, boje se, aby se mi nemělo za zlé, že píši o sobě. Ale kdo ho měl napsati, z prvních členů výboru českého tiskového spolku vydavatele Hlasu lidu jsou na živu jen dva členové, kteří po sotva dvou letech členství toho se vzdali a činnosti spolku se vzdávali. Zajímavé je, že mezi prvními členy výboru bylo 5 mladých kaplanů a z toho 4 z venkova.....*“

Mimo vydávání časopisů a novin Karel Slavík redigoval a vydával knihy jak cizích autorů, tak i několik svých literárních počinů. V katolickém spolku se vydávala Knihovna lidová 1 krát týdně a pak i 4 krát do roka Vzdělávací knihovna.

Za zmínku stojí tato díla připisovaná Karlu Slavíkovi:

- První moravská lidová pouť do Svaté země v srpnu 1905, Brno 1905 – zde popisuje svoji vlastní cestu s mnoha poutníky do Svaté země.
- Průvody s velebnou svátostí v Lurdech, České Budějovice 1912 – zde byla námětem první česká pouť do Lurd 2. –5. září 1903.
- Modlitbová výprava křížová za vítězství a mír.
- Šest jubileí v roce 1908, České Budějovice 1908 – zde jsou popisovaná jubilea připadající na tento rok:
  1. 60. výročí nastoupení Františka Josefa I. na trůn.
  2. 50. jubileum kněžství Otce Pia X.
  3. Tisíciletá památka narození sv. Václava.
  4. 700. výročí narození blahoslavené Anežky Přemyslovny.
  5. 50. výročí zjevení Panny Marie v Lurdech.
  6. 60. Výročí zrušení roboty.¹⁰²

Nyní podrobněji popíšu jedno dílo Karla Slavíka, a tím je knížka vydaná v roce 1905 v Brně popisující cestu poutníků do Svaté země se všemi nástrahami a i pocity, které ji provázely. Celý název publikace je První moravská pouť do Svaté země v srpnu roku 1905. 528 poutníků z celého území monarchie se vydalo v době od 11. srpna do 1. září roku 1905 pod vedením rakouského setníka v. v. Jindřicha Himmela na dlouhou pouť za velikým cílem, stanout v zemi, ve které se narodil Ješiš Kristus a která je považovaná za kolébkku křesťanství. Snad každý křesťan se musí cítit přešťastný v místech, kde působil a trpěl Spasitel, a každý zbožný člověk má v srdci touhu podívat

---

¹⁰² Srov. TUMPACH, Josef; PODLAHA, Antonín. *Bibliografie české literatury náboženské*. V. Díl, Praha 1912–1923, s. 996.

se do míst, kde to vše začalo.

Cesta začíná na jižní Moravě na břeclavském nádraží, kde se měli všichni poutníci sejít a dostat podrobné instrukce o cestě a dění v následujících dnech. Poutníci vlakem dojeli přes Vídeň do Terstu, odkud se pak vydali na plavbu po moři směrem ke Svaté zemi. Velmi poutavě a i s humornými prvky je zde popisováno, jak všechny potrápila mořská nemoc, a co vše bylo z lodi vidět, například Kefalonii a Inthaku, tyto dva ostrovy jsou zde zmíněny jako vlast Odysseova.

Krásně je zde popsána sounáležitost všech věřících těšících se na vytoužený cíl, časté společné modlidby a přímluvy za zdárné zvládnutí strastiplné cesty. Mši svatou sloužilo během dne několik kněží, a to jak v českém, tak i v německém jazyce.

Vylodili se v přístavním městě Jaffa, kde museli poutníci vystupovat z lodi daleko v širém moři do připravených lodiček, které je měly dopravit k břehům Svaté země, tak toužebně očekávaným. Poutníci přicházejí do kontaktu s arabským způsobem života, musejí si zvyknout na únavné horko, ale i všudypřítomný závan všeho možného, co může orient nabídnout. Zajímavá jsou také setkání s Araby, kteří neustále vyžadují příspěvek za kde co (bakšiš). Nejprve se poutníci neznalí poměrů snažili pomoci tam, kde to bylo potřeba, ale po zjištění a i upozornění ze strany organizátorů, že stejně nemohou přilepšit všem žebrákům, se trochu omezili v příspěvcích.

Z Jaffy se jelo dále vlakem, který již očekával své cestující z Evropy, směrem k Jeruzalému. Celá cesta je v knize popsána s vazbami na biblické události, které se v těchto místech udály.

V městě Jeruzalémě proběhlo veliké vítání evropských poutníků, následoval pak několikadenní velmi nabitý plán prohlídek památek a míst jeruzalémských spojených s křesťanskou tradicí.

Zastavení poutníky čekalo na Sioně, u Zdi stesků na hoře Moria, na hoře Olivetské, šli po cestě branou Svatoštěpánskou ke klášteru Sester Sionských a po Křížové cestě, viděli Chrám Božího hrobu, Basiliku sv. Štěpána, hrobky královské, jeskyni proroka Jeremiáše, Betlém a na konci též rakousko-uherský poutní dům. U každé pamětihodnosti autor připomene, co se zde událo podle textů obsažených ve starém a novém zákoně. Zde je více než patrné, že Karel Slavík byl profesorem biblistiky.

Vše ohledně prohlídek bylo dohodnuto a naplánováno dopředu a poutníci s vypětím všech svých sil, pohánění touhou vidět co nejvíce nakonec všechno zvládli.¹⁰³

---

¹⁰³ SLAVÍK, Karel. *První moravská lidová pouť do Svaté země v srpnu roku 1905*. V Brně 1906. Tiskem papežské knihtiskárny bened. Rajhradských. Nákladem vlastním.

V rodinném albu fotografií je několik snímků, na nichž jsou vidět spokojení lidé na pozadí orientální země.

Při loučení s Jeruzalémem měl každý pocit uspokojení z očekávaného. Zpáteční cesta ubíhala podle plánu. Velké díky tu náleží plukovníkovi v. v. Jindřichu Himmelovi z Aisburku za to, že na této poutní cestě vykonával funkci vůdce. Součástí publikace je seznam všech zúčastněných poutníků.

Kniha je psána poutavou formou, aby byla srozumitelná pro každého čtenáře, a to hlavně z nižších vrstev, které by odborná odradila. Každý, kdo si měl možnost knihu přečíst, musel mít pocit, jako by se sám účastnil této dobrodružné cesty.

Na konci knihy je vložena báseň, která zachycuje vše, co poutníci zažili.

*„Bud' s Bohem, město vznešené,
tys krví Boží skropené,
tam Kristus d'ábla překonal,
vítěz z lůna země vstal.
Pane, milostiv nám bud'!*

*Už viděli jsme zemi Tvou.
Ó Pane, bud' nám záštitou,
dědictví otců ochraň nám
a ved' nás ku svým výšinám!
Pane, milostiv nám bud'!“*

(Píseň poutní, upravená od K. D. Lutinova).

Jak bylo řečeno již v předchozím textu, Karel Slavík je spojován i s činností konanou pro blaho širokých vrstev obyvatelstva, a to hlavně té nejnižší, jak se sám zmínil v článku z Hlasu lidu roč. XXXI, č. 1 z 2. října 1936, kde odkazuje na činnost Lidové záložny.

Karel Slavík je spojen s Lidovou záložnou, společenstvím s ručením omezeným sídlícím na adrese Náměstí, Radniční podloubí 8 v Českých Budějovicích, a to velmi často v roli samotného předsedy. Ze zápisu 26. zasedání se z úst Karla Slavíka dovídáme důvod a účel založení Lidové záložny: *„naše záložna byla založena ku podpoře národního lidového hnutí. Staráme se, abychom všem vyhověli, nutno ovšem dbáti obezřetnosti při půjčkách, jak nám zákon stanovuje a jak dnešní doba vyžaduje. Prosím dbejte naší práci podporovat tajným ukládáním svých přebytků u našeho ústavu,*

aby naše vklady rostly.“¹⁰⁴ Zde lze také zmínit znění inzerátu v Hlasu lidu z roku 1911 č. 3: „*Máme svůj peněžitý ústav, Lidovou záložnu v Českých Budějovicích, jež obslouží každého co nejušlužněji. Svěřili jste jí už svoje úspory? I z venkova se snadno u ní ukládají peníze pomocí složených lístků poštovní spořitelny.*“ I v této roli se Karel Slavík projevil jako velmi poctivý úředník, jak nám dokládají některá firemní potvrzení.¹⁰⁵

Aby byl náš výčet činností a rozletu Dr. Karla Slavíka celistvý, musíme se na něj zaměřit i jako na regionálního politika působícího v městském zastupitelstvu na českobudějovické radnici. Dle dobového tisku byl Karel Slavík v regionální politice aktivní dlouhodobě. V době rakouské monarchie se na stránkách Hlasu lidu vyjadřuje hlavně k městským zastupitelům a má rozepře jak s německou částí zastupitelstva, tak jsou zde citelné rozepře i mezi ostatními stranami, např. se socialisty. Jedná se vždy o článek ke konkrétnímu problému.

Po založení Československé republiky byla ustanovená správní komise obecní, která měla do prvních řádných voleb konaných 15. června za úkol spravovat město. První schůzi této rady absolvoval Karel Slavík 4. listopadu roku 1918. Předsedou byl zvolen českobudějovický podnikatel Dr. Augustin Zátka.

Na druhé schůzi, která se konala v zasedací místnosti purkmistrovského úřadu, se přidělovaly referáty. Karel Slavík dostal k řešení fondy a kostelní záležitosti. Hned po složení slibu 9. listopadu 1918 bylo přijato rozhodnutí o přejmenování náměstí Františka Josefa I. Na náměstí Svobody – návrh byl přijat jednohlasně.¹⁰⁶ V řádných volbách v roce 1923 byl Karel Slavík zvolen na kandidátce za Křesťanskou stranu lidovou do městského zastupitelstva, a takse mohl dál snažit o lepší životní podmínky hlavně obyčejného lidu. Měl již pověření svých voličů, v následujících volbách v roce 1923 Karel Slavík znovu kandiduje a dostává se opět do zastupitelstva města České Budějovice. Ve výtisku časopisu Hlas lidu ročník XVII. číslo 92 je uveřejněná kandidátní listina Československé strany lidové. Ve čtvrtek 30. srpna 1923 v sále Spolku katolických tovaryšů byla svolána schůze, na které byla vypracována a schválena kandidátní listina. Bylo na ni zapsáno celkem 42 jmen. Schůzi řídil Msgre. Dr. Karel Slavík, který se sám umístil na 6. místě kandidátní listiny.

---

¹⁰⁴ Srov. Protokoly valných hromad fond Lidová záložna ČB, NAD 170, uložených ve Státním okresním archivu v ČB, k dispozici je zde i členská matrika Lidové záložny, je to jen soupis jmen členů. Hned na začátku figuruje jnéno Dr. Karla Slavíka.

¹⁰⁶ Vše je zapsané v knize číslo 3066 o Zápisech ze schůzí správní komise obecní v ČB z 28. 10. 1918 – 30. 6. 1919. Uložené v Oblastním okresním archivu v ČB.

Na politickou kariéru Karla Slavíka jsem se zaměřila pouze okrajově. Ze zjištěných informací je patrné, že se ze všech sil snažil naplnit to, co slíbil svým voličům na stránkách Hlasu lidu. Jak se dařilo, nebo nedařilo sliby uskutečňovat, by mohlo být dalším zdrojem pátrání, a to hlavně v archiváliích města České Budějovice a ve výtiscích dobového tisku, které jsem i přes velkou snahu neměla možnost prostudovat všechny.

Závěr

Tématem bakalářské práce je historická osobnost Msgre. ThDr. Karel Slavík (1860–1944) – život a dílo profesora bohosloví. Cílem bylo popsat Dr. Karla Slavíka z různých úhlů a v množství rolí jeho přepestré životní pouti, pokusit se o sestavení jeho uceleného životopisu, který ještě nikdy nebyl publikován. Jsem si vědoma, že některé události se mi podařilo dohledat, některé jsem jen stručně nastínila a řada informací mi unikla z toho důvodu, že nejsou třeba nikde zdokumentovány a nebo jsem je zatím neobjevila. Jistě to ve mně vzbudilo další zájem znovu pátrat a dopňovat další střípky do mozaiky života Msgre. Dr. Karla Slavíka, jak píší v úvodu práce.

Pojednávám zde o době, ve které žil a působil, snažím se přiblížit osobnost samotného Karla Slavíka jako studenta píseckého gymnázia, následně pak jako studenta biskupského semináře a poté celoživotního sluhy bližního.

Z celé práce je zřejmé, že Dr. Karel Slavík svou dobře nastartovanou kariéru v katolické církvi, která plynula z jeho studia na Frintaneu ve Vídni, kde se profilovali profesori, ředitelé, ale i dokonce samotní biskupové, vyměnil za službu Bohu a lidem, kteří to potřebovali.

Do poslední chvíle se snažil naplňovat to, co si asi někde v prvopočátcích své profese kněze nejspíše představoval, a nevadilo mu obětovat tomu minimálně svou vědeckou kariéru.

Profesor Karel Slavík byl vnímán jako poctivý pedagog, který po svých žácích vyžadoval potřebné informace. Nezanechal po sobě sbírku literárních prací, ale snažil se být platný a užitečný v danou chvíli zejména svými činy.

Během svého dlouhého života, naplněného hlavně prací pro blaho společnosti, zvládl proplout poměrně neklidnými vodami rakouské monarchie a útisku českého živlu, po první světové válce eufórií ze vzniku nové Československé republiky, kde se snažil být užitečný působením v regionální politice za Křesťanskou stranu lidovou, a těžkým obdobím druhé světové války, na jejímž sklonku svou životní pouť ve svých 84 letech završuje.

Úplně na závěr přikládám dva odkazy, které dotvoří celkový obrázek života a díla Msgre. Dr. Karla Slavíka, zasazený do historického kontextu.

V úvodu jsem popisovala, jak na mě tento muž před začátkem pátrání působil hlavně v důsledku předávání rodinných historek – přísně, nesmlouvavě, povýšeně.

To, že takový ve skutečnosti nebyl, se mi během práce několikrát potvrdilo a jsem za to ráda.

I na úplném konci svého života myslel hlavně na ty, kteří potřebovali pomoc jiných. Dle opisu poslední vůle sepsané 8. března 1942 v Českých Budějovicích¹⁰⁷ odkazuje své jmění, a to zejména peníze, kongregaci Sv. Jana don Boska (selesiánům) za účelem založení a vystavění vzdělávacího ústavu pro mládež v rodných Předních Zborovicích, stejného, jako je v Praze – Kobylisích, nejlépe na poli patřícímu Karlu Slavíkovi. Selesiánům odkázal i svůj nábytek a knihovnu pro následné použití pro účely ústavu.

Částka to byla nemalá, dle notářského soupisu čisté pozůstalostní jmění činilo 394. 168.20 K.¹⁰⁸ Dobrý úmysl se ale nepopodařilo zdárně dokončit. Během válečných let byl problém v komunikaci. Dle vyjádření z 2. ledna 1945 zasláného ředitelem kongregace sv. Jana dona Boska v Praze Kobylisích nemohli selesiáni přijmout dar spojený se závazkem budování ústavu v Předních Zborovicích. Vkládám část dopisu zasláného ředitelem selesiánské kongregace v Praze Josefa Novosada univerzálnímu dědici Karlu Slavíkovi – synovci. *„Nyní nám není možno nabývatí žádné nemovitosti, aniž co stavěti a po válce, bude-li nám to možno, máme již tolik závazků, budování nových ústavů ve velkých městech, že by nebylo rozumné přijímati ještě závazek ústavu na venkově. Zřikáme se tedy posledního pořizení ve Váš prospěch.“*¹⁰⁹

Úplné rozloučení nechám na žákovi a kolegovi Karla Slavíka.

Z církevního života: *„Prelát Msgr. ThDr. Karel Slavík zemřel v Budějovicích 12. prosince 1944 a byl tam na hřbitově sv. Otylie 16. prosince 1944 pohřben. - Narodil se v Předních Zborovicích u Strakoníc 25. ledna 1860. gymnasium studoval v Písku,ologii v Budějovicích, kde byl 26. srpna 1883 na kněze vysvěcen. Kaplanoval v Sušici, kde na něho působilo plně katolické ovzduší a intenzivní pastorage. Po několikaměsíční administratuře v nedaleké šumavské horské vesnici St. Maurentzen byl v r. 1886 poslán do Vídně na “Frintaneum“ a po návratu r. 1888 ustanoven vícerektorem kněžského semináře. R 1893 se stal suplujícím, r. 1894 definitivním profesorem biblického studia starého zákona, hebrejštiny a semitských jazyků, později také ještě pedagogiky. R. 1900 dosáhl doktorátu. - Opomíjíme výčet četných vyznamenání a funkcí při konzistoři. Dosáhl důstojnosti domácího preláta Jeho Svátosti. - Jako učitel bohoslovců především vychovával a bylo jen chválihodné, že*

¹⁰⁷ SAM, opis poslední vůle z 8. 3. 1942 a dodatku k poslední vůli z 21. 7. 1942

¹⁰⁸ SAM, Odevzdací listina, ze dne 23. 7. 1945, originál signována.

¹⁰⁹ SAM, Vyjádření od ředitel Kongregace Sv. Jana Don Boska, p. Josefa Novosada z 2. 1. 1945, originál sig.

nesmlouvavě žádal od bohoslovců dokonalé plnění povinností.

- Jsa myšlenkově založen spíše směrem ku praktickým pastoračním potřebám, vzdal se přímé vědecké práce, zato tím více se oddal buditelské, budovatelské práci v širých vrstvách katolického lidu. Byla mu běžná práce detailní v malém spolku jako agenda vedoucí v diecézních ústředích. Brzy po začátku tohoto století je ThDr. Slavík hlavou veřejné práce v duchu katolickém. Je všestranně zakladatelským talentem. Zakládá neb aspoň spoluzakládá a dlouhá léta vede vydavatelstvo katolického tisku Český tiskový spolek, který vydává katolický jihočeský dvojtýdeník Hlas lidu, měsíčník Česká žena, obměsíčník Zprávy katolického kněžstva, knihovnu nábožensko-poučnou a lidově románovou a kalendáře. Přímo dojemná byla láska, s níž se věnoval „Papírové rodině“, tak si říkali čtenáři a čtenářky tří prostinkých lidových náboženských časopisů Anežka, Ludmila a Václav, které založil prelát Dr. Antonín Skočdopole a v nich dal drobným lidem výborné duchovní pojítko.

- Zájem Dr. Slavíka přešel i na pole sociální a národohospodářské: je při založení a řídí konsum, záložnu, určené pro sociálně slabé vrstvy, je činný v městské samosprávě budějovické. Nepolitická katolická práce, vlastně náboženská, je mu samozřejmým základem všeho extensivního katolického ruchu. Při tom navštěvuje schůze, přednáší a na všech stranách organizuje, vyvolává a řídí nové pracovní úseky. Jsa zavalen pracemi, může kromě novinářských článků psát jen omezeně co do tematu i rozsahu. Tak napsal: První moravská pouť do Svaté země v srpnu 1905, Šest jubileí, Průvody s velebnou Svátostí v Lurdech. Pro osobu žil velice skromně, v ústraní a věnoval se toliko modlitbě a práci. S velikou zbožností celebroid, konal týdenní adorační hodiny, vedl diecézní spolek Unio apostolica sacerdotum. - Přemnozí z kléru jsou mu díkem zavázáni jako svému učiteli na katedře a i v práci pro lid, laici jej ctí pro vysoký stupeň vykonaného díla. Odpočívá na městském hřbitově u sv. Otylie v Budějovicích. Requiescat in pace!¹¹⁰

K. Reban“

---

¹¹⁰ REBAN, Karel. Nekrolog. ČKD. 1945, č. 1, s. 42-43.

Seznam použité literatury a pramenů

Z církevního života. *Český katolický deník*. 1879 – 1944, s. 42,43. Dostupné také z: <http://depositum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=22003>

DVOŘÁK, Ladislav. *Biskupský kněžský seminář v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Nákladem diecévního spolku musejního, 1905.

DYK, Jan. *Popis politického okresu strakonického*. II. díl, r. 1925, s. 155

FRANKL, Karl Heinz; KLIEBER Rupert (eds.) *Das Priesterkolleg St. Augustin Frintaneum“ in Wien 1816 bis 1918*.

FRANZEN, August. *Malé církevní dějiny*. 2. oprav. a dopl. vyd. Přeložil Bedřich SMĚKAL. Praha: Zvon, 1995. ISBN 80-7113-119-9.

Hlas lidu. 1906 – 1936. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/cbvk/periodical/uuid:cb219bdb-cf72-4e52-95de-dc43dddad0f8>

Hlas lidu. 1923, č. 81.

KADLEC, Jaroslav. *Církevní dějiny IV. Církevní novověk*. 3. přeprac. vyd. Litoměřice: Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta, 1983.

KADLEC, Jaroslav. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1995. Setkání. ISBN 80-901602-3-9.

KADLEC, Jaroslav. *Dějiny katolické církve*. 3. přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 1993. ISBN 80-7067-285-4.

KADLEC, Jaroslav. *Jan Valerián Jirsík: biskup českobudějovický*. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 1993. ISBN 80-901602-0-4.

KADLEC, Jaroslav. *Přehled českých církevních dějin*. Praha: Zvon, 1991. ISBN 80-7113-003-6.

MALÝ, Radomír. *Církevní dějiny*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2001. ISBN 80-7266-083-7.

MICHÁLEK, J. Město Strakonice a nejbližší okolí v pravěku až raném středověku. In: *Strakonice vlastivědný sborník*. Díl 1, kapitoly z historie, s. 33.

NOVOTNÝ, Miroslav. *Dějiny vyššího školství a vzdělanosti na jihu Čech: od středověkých počátků do současnosti*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2006. ISBN 80-7040-883-9.

Ordinariátní listy. 1892, č. 18, s. 70.

Ottův slovník naučný. *Znak Frintaneum*. Díl IX, s. 716.

REBAN, Karel. Nekrolog. *ČKD*. 1945, č. 1, s. 42-43.

ŘEZNÍČKOVÁ, Kateřina. *Študáci a kantoři za starého Rakouska: české střední školy v letech 1867–1918*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-163-9.

SLAVÍK, Karel. *První moravská pouť do Svaté země v srpnu 1905*. Brno, 1906.

SVOBODA, Rudolf. *Dějiny farnosti sv. Jana Nepomuckého v Českých Budějovicích*. 2., dopl. vyd. České Budějovice: Sdružení sv. Jana Neumanna, 2014. ISBN 978-80-86074-29-0.

SVOBODA, Rudolf. *Počátky českobudějovické diecéze*. Praha: Vyšehrad, 2014. ISBN 978-80-7429-596-6.

SVOBODA, Rudolf. *Velký koncil na malém městě: první vatikánský koncil, Jan Valerián Jirsík a České Budějovice v letech 1869–1870*. Praha: Vyšehrad, 2016. ISBN 978-80-7429-790-8.

SVOBODA, Rudolf; WEIS, Martin; ZUBKO, Petr. Duchovní a myšlenkové proměny druhé poloviny 19. Století. In: *Sborník příspěvků z vědecké konference, konané na Teologické fakultě Jihočeské univerzity 23. února 2006*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, 2006. Studie Teologické fakulty Jihočeské univerzity. ISBN 80-7040-900-2.

TUMPACH, Josef.; PODLAHA, Antonín. *Bibliografie české literatury náboženské*. V. Díl. Praha, 1912–1923.

VEBER, Tomáš. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1850–1885*. České Budějovice, 2004. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky, Vedoucí práce ThLic. Martin Weis, Th. D.

VEBER, Tomáš. *Dvě století dějin českobudějovického kněžského semináře (1803–1950) aneb Působení českých, rakouských a německých kněží z jihu Čech v Evropě i zámoří*. Praha: Růže s. r. o., 2013. ISBN 978-80-86975-62-7.

WEIS, Martin. Karel Statečný v letech 1890–194. *Studia theologica*, 2012, č. 2, roč. 14, s. 48-62.

Použité prameny

Archiv biskupství českobudějovického, deponovaný SOA Třeboň – Kněžská matrika, II. díl., Biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut České Budějovice, 1804–1950, inventář I/250

Biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut České Budějovice, 1804–1950, NAD 373.

SKALICKÝ Karel, Tradice teologického studia v Českých Budějovicích. In: MACHULA, Tomáš (ed.) *Deset let Teologické fakulty Jihočeské univerzity*. České Budějovice: Teologická fakulta JU, 2001.

Státní okresní archiv České Budějovice – biskupská konzistoř, Lidová záložna, zápisy správní komise

Státní okresní archiv Písek – Gymnázium Písek –prospěchové katalogy

Státní okresní archiv Strakonice – školské kroniky, kronika školy Sousedovice, matriční knihy pro obec Přední Zborovice – uloženo v SOA Třeboň. přístupné v digitální podobě. Dostupné také z: <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?lang=cs&>

Státní oblastní archiv Třeboň.

Seznam příloh

- Příloha I. Fotografie Karla Slavíka – z různých časových období
- Příloha II. Fotografie členů rodiny – zleva: otec Josef Slavík, matka – Marie Slavíková, bratr – Josef Slavík, bratr – Václav Slavík
- Příloha III. Fotografie Předních Zborovic – celkový pohled, v levé části fotografie rodný statek Karla Slavíka
- Příloha IV. Část soukromé korespondence Karla Slavíka
- Příloha V. Parte
- Příloha VI. Úřední dokumenty Karla Slavíka

Přílohy

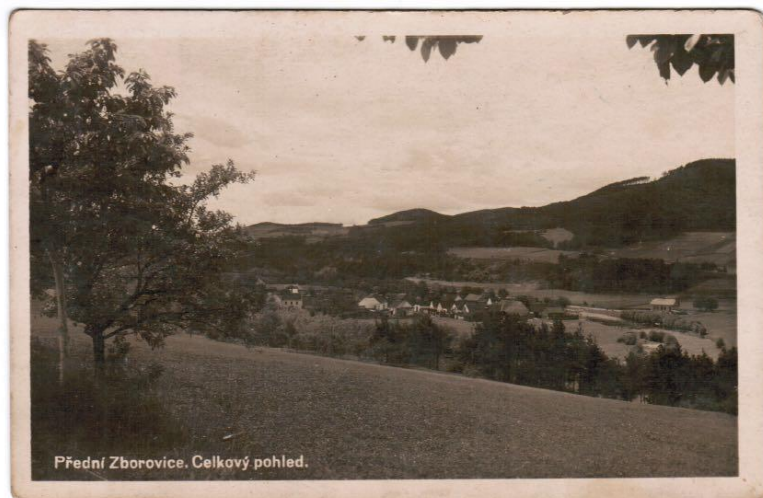
Příloha I. Fotografie Karla Slavíka – z různých časových období

Příloha II. Fotografie členů rodiny – zleva: otec Josef Slavík, matka – Marie Slavíková, bratr – Josef Slavík, bratr – Václav Slavík

Příloha III. Fotografie Předních Zborovic – celkový pohled, v levé části fotografie rodný statek Karla Slavíka

Oznamujeme, že v úterý dne 12. prosince 1944 o 4. hod. odpolední zemřel náš pan předseda, J. M.

Msgre Th. Dr. Karel Slavík,

profesor bohosloví v. v., papežský prelát etc.,

ve věku 85. let.

Pohřeb se koná v sobotu dne 16. prosince 1944 po slavném requiem, slouženém o 9. hodině dopolední v ústřední kapli na hřbitově sv. Ottilie v Budějovicích.

V zemřelém ztrácí náš ústav zaslužilého dlouholetého předsedu, Budiž mu Bůh za vše štědrým odplatitelem!

V Budějovicích, 13. prosince 1944.

Představenstvo Lidové záložny v Budějovicích.

Pohřební ústav »Humanitas« J. Maška v Budějovicích.
Tisk: Felix Zdarssa (maj. L. Maura) v Budějovicích.

Oznamuji truchlivou zprávu, že Všemohoucí k Sobě povolal na věčnost Svého věrného sluhu, J. M.

Msgre Th. Dr. Karla Slavíka,

profesora bohosloví v. v., papežského preláta etc.

Zesnul v úterý dne 12. prosince 1944 o 4. hodině odpolední, odevzdán do vůle Boží, ve věku 85. roků.

Pohřeb drahého zesnulého bude v sobotu dne 16. prosince 1944 po slavném requiem, slouženém o 9. hodině dopolední v ústřední kapli sv. Ottilie v Budějovicích, do rodinného hrobu. Prosím o modlitbu za duši drahého zesnulého.

Přední Zborovice - Budějovice, dne 13. prosince 1944.

J m é n e m p ř í b u z n ý c h :

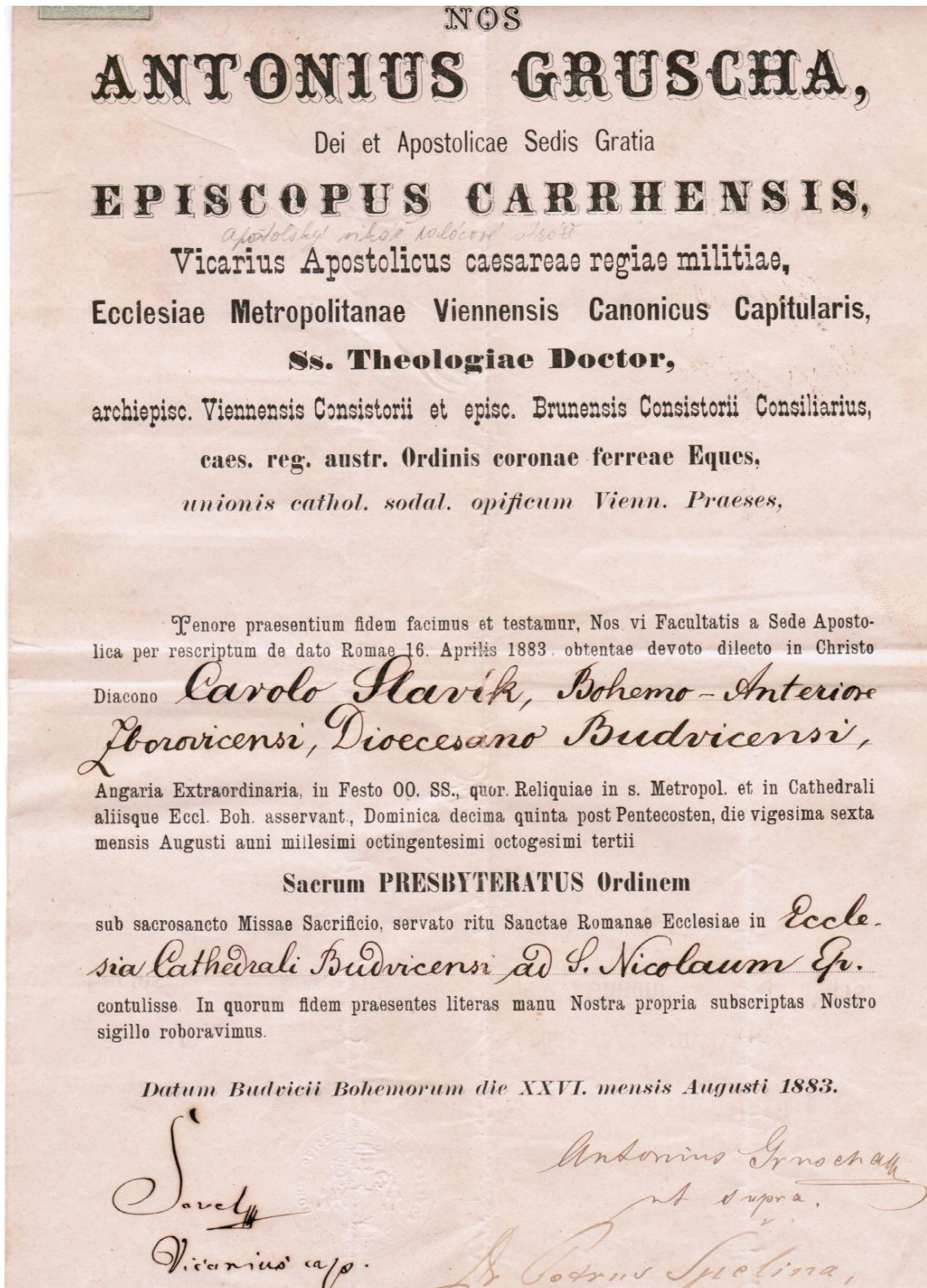
Karel Slavík, rolník,

Přední Zborovice č. 3, p. Strakonice.

Pohřební ústav »Humanitas« J. Maška v Budějovicích.
Tisk: Felix Zdarssa (maj. L. Maura) v Budějovicích.

Příloha VI. Úřední dokumenty Karla Slavíka

№ 3763.

Capitulare Consistorium Budvicense.

Tenore praesentium *honorabili P. Carolo Slavik,*
Presbytero ecclesiastico, neordinato, Dioecesano
Budvicensi, examinato et approbato,

Jurisdictionem et Facultatem elargimur, ut in Ecclesia *Decanali Sutticii*
nec non in quibuscumque aliis per Budvicensem Dioecesim Ecclesiis consentiente cujusvis loci Parocho vel
ecclesiae Rectore sacramentales utriusque sexus Fidelium praeterquam Monialium Confessiones excipere, eos-
demque a peccatis et censuris valide ac licite absolvere possit; exceptis tamen casibus, quos in secunda
Synodo Dioecesana Budvicensi anni 1872. potestate sive ordinaria sive delegata Nostrae Absolutioni reserva-
vimus et reservamus.

1. Casus isti sunt sequentes:

- a) Apostasia a fide catholica et haeresis formalis acatholicorum.
- b) Pejeratio, seu mendacium jurejurando confirmatum coram iudice sive ecclesiastico sive civili vel ejus delegato.
- c) Sacrilegium reale sensu strictiori in quantum est violenta vel furtiva ablatio paramentorum, vasorum aut quarumcunque rerum, quae sive consecratione sive benedictione ad usum ecclesiarum dedicantur.
- d) Homicidium voluntarium sive facto, sive consensu vel consilio deliberato commissum.
- e) Procuratio abortus, id est voluntaria destructio hominis concepti ante partum, et cooperatio eorum, qui ad tale facinus opem aut consilium dederunt.
- f) Incendium malitiose excitatum.

2. Praeterea saluti fidelium consulere volentes, omnibus ad excipiendas confessiones rite deputatis potestatem impertimur, ut *durante tempore paschali* ab omnibus supra recensitis sex casibus absolvere possint. — Eadem jurisdictionis extensione fruuntur ratione **Tituli aut Patrocinii ecclesiae** a primis festi Vesperis per totam ejus Octavam usque ad secundas Octavae Vesperas, omnes confessarii, qui in illa ecclesia excipiendis confessionibus operam navant.

3. Nutrituri pium fervorem poenitentium, qui salutare poenitentiae tribunal exquirunt, pariter Rectoribus ecclesiarum, ad quas sacrae peregrinationes fieri solent, facultatem, ab omnibus casibus iudicio Nostro reservatis absolvendi, concedimus, attamen non nisi iis in diebus, quibus praedictae peregrinationes fiunt.

4. De pari aut simili jurisdictionis extensione providebimus etiam Rectoribus illarum ecclesiarum, in quibus sacrae missiones habebuntur, aut ad quas certis diebus major poenitentium copia confluere solet, dummodo faciendae extensionis gratia speciatim a Nobis fuerit exquisita.

5. Omnis confessarius approbatus quovis anni tempore et per totam dioecesim habet facultatem absolvendi a casibus Nostrae jurisdictioni reservatis: a) Quando poenitens peragit confessionem generalem de omni sua vita antea vel plurium saltem annorum; debet tamen confessarius edocere poenitentem, quod in futurum, si hoc idem peccatum reservatum patriverit, tunc solummodo ex speciali facultate Episcopi posset absolvi. b) Quando poenitens est incarceratus. c) Quando poenitens est sponsus vel sponsa confessioque fit vel immediate vel tribus diebus ante matrimonii contractionem. d) Quando mulier poenitens est in ultimo mense graviditatis, et non facile ad eundem confessarium redire potest. e) Quando poenitens infirmus ad ecclesiam venire non valet. Quodsi tamen in hocce casu confessarius dilationem absolutionis ad excitandum poenitentiae spiritum aut alias ob causas necessarium vel utilem esse duxerit, petat a Nobis absolutionis facultatem, nisi eidem juxta dicta sub 2) pro tempore competat.

Duo casus in Statuto VIII. primae Synodi dioecesis Budvicensis de anno 1863. sub litt. g) et h) adducti, nempe: **Absolutio complicitis peccati contra sextum decalogi praeceptum commissi, et falsa accusatio confessarii de crimine sollicitationis ad turpia.** non amplius numerari possunt in casibus jurisdictioni episcopali reservatis, cum sint **reservati soli Summo Pontifici.**

Talem ac tantam praefato Presbytero largientes facultatem, de cetero eum ad **Decreta Concilii provincialis Pragensis** de administrando Sacramento Poenitentiae edita (Tit. IV. Cap. VII. et VIII.) remittimus.

Concedimus insuper, ut nominatus *P. Carolus Slavik*
ad ecclesiam Decanalem Sutticensem
Capellanium

agere, Sacramenta administrare, ceteraque parochialia munia licite obire possit, ita tamen, ut Curato loci debitam obedientiam et reverentiam praestet, neque ab officio et loco discedat, donec a Nobis discedendi facultatem aut mandatum obtinuerit.

Simul ex Sanctae Sedis permissione facultatem ei communicamus, impertiendi in extremo agone luctantibus Benedictionem Apostolicam cum Indulgentia plenaria sub forma absolutionis a Summo Pontifice Benedicto PP. XIV. praescripta.

Tandem eum in Domino monemus, ut vitae sacerdotali pie intentus, concrediti sibi sacri muneris officia secundum leges ecclesiasticas et in specie, prout Decreta Concilii provincialis Pragensis et synodalia Dioeceseos Statuta urgent, religiosissime adimpleat, in catechisandis praesertim et instruendis Christifidelibus indefessum atque in fovenda omnimode fidei morumque integritate fervidum ac fidelem se praebeat Ordinis Nostri cooperatorem.

Quam facultatem pro tempore, quo ibidem *Capellanium Sutticensis*
egerit, valituram supra fatus prius in Adm. Rever. Episcopali Officio Vicariatus for. *Sutticensis*
debite exhibere tenetur.

BUDVICII, die *30. Augusti 1883.*

J. J. Jansky
capo Vicarius.

J. J. Jansky
Cancellarius.

N. E. 134. v. r.

*Act. in Officio Vicar. for. Sutticensis, et auctoritate
die 5. Septembris 1883.*

F. D. Dubey
ep. vic. for. Sutticensis.

N°. 3437.

NOS
FRANCISCUS de PAULA

DEI et Apostolicae Sedis Gratia

EPISCOPUS BOHEMO-BUDVICENSIS,

SS. D. N. LEONIS P. P. XIII. PRAELATUS DOMESTICUS, SOLIO PONTIFICIO ASSISTENS,

S. S. THEOLOGIAE DOCTOR,

DESIGNATUS PRINCEPS-ARCHIEPISCOPUS PRAGENSIS.

Tenore praesentium *honorabili Carolo Slavik,*

*Presbytero ecclesiastico, Dioecesano
Budvicensi, examinato et approbato,*

Jurisdictionem et Facultatem elargimur, ut in Ecclesia *parochiali ad S. Mauritium* nec non in quibuscumque aliis per Budvicensem Dioecesim Ecclesiis consentiente cujusvis loci Parocho vel ecclesiae Rectore sacramentales utriusque sexus fidelium praeterquam Monialium Confessiones excipere, eosdemque a peccatis et censuris valide ac licite absolvere possit; exceptis tamen casibus, quos potestate sive ordinaria sive delegata Nostrae Absolutioni reservamus.

1. Casus isti sunt sequentes:

- a) Apostasia a fide catholica et haeresis formalis acatholicorum.
- b) Pejeratio, seu mendacium jurejurando confirmatum coram iudice sive ecclesiastico sive civili vel ejus delegato.
- c) Sacrilegium reale sensu strictiori, in quantum est violenta vel furtiva ablatio paramentorum, vasorum aut quarumcunque rerum, quae sive consecratione sive benedictione ad usum ecclesiarum dedicantur.
- d) Homicidium voluntarium sive facto, sive consensu vel consilio deliberato commissum.
- e) Procuratio abortus, id est voluntaria destructio hominis concepti ante partum, et cooperatio eorum, qui ad tale facinus opem aut consilium dederunt.
- f) Incendium malitiose excitatum.

2. Praeterea saluti fidelium consulere volentes, omnibus ad excipiendas confessiones rite deputatis potestatem impertimur, ut *durante tempore paschali* ab omnibus supra recensitis sex casibus absolvere possint. — Eadem jurisdictionis extensione fruantur ratione **Tituli aut Patrocinii ecclesiae** a primis festi Vesperis per totam ejus Octavam usque ad secundas Octavae Vesperas, omnes confessarii, qui in illa ecclesia excipiendis confessionibus operam navant.

3. Nutrituri pium fervorem poenitentium, qui salutare poenitentiae tribunal exquirunt, pariter **Receptoribus** ecclesiarum, ad quas sacrae peregrinationes fieri solent, facultatem, ab omnibus casibus iudicio Nostro reservatis absolvendi, concedimus, attamen non nisi iis in diebus, quibus praedictae peregrinationes fiunt.

4. De pari aut simili jurisdictionis extensione providebimus etiam rectoribus illarum ecclesiarum, in quibus sacrae missiones habebuntur, aut ad quas certis diebus major poenitentium copia confluere solet, dummodo faciendae extensionis gratia speciatim a Nobis fuerit exquisita.

5. Omnis confessarius approbatus quovis anni tempore et per totam dioecesim habet facultatem absolvendi a casibus Nostrae jurisdictioni reservatis: a) Quando poenitens peragit confessionem generalem de omni sua vita antea vel plurium saltem annorum; debet tamen confessarius edocere poenitentem, quod in

futurum, si hoc idem peccatum reservatum patruerit, tunc solummodo ex speciali facultate Episcopi posset absolvi. b) Quando poenitens est incarceratus. c) Quando poenitens est sponsus vel sponsa confessioque fit vel immediate vel tribus diebus ante matrimonii contractionem. d) Quando mulier poenitens est in ultimo mense graviditatis, et non facile ad eundem confessarium redire potest. e) Quando poenitens infirmus ad ecclesiam venire non valet Quodsi tamen in hocce casu confessarius dilationem absolutionis ad excitandum poenitentiae spiritum aut alias ob causas necessarium vel utilem esse duxerit, petat a Nobis absolutionis facultatem, nisi eidem juxta dicta sub 2 pro tempore competat.

Duo casus in Statuto VIII primae Synodi dioecesis Budvicensis de anno 1863. sub litt. g) et h) adducti, nempe: **Absolutio complicitatis peccati contra sextum decalogi praeceptum commissi, et falsa accusatio confessarii de crimine sollicitationis ad turpia, non amplius numerari possunt in casibus jurisdictioni episcopali reservatis, cum sint reservati soli Summo Pontifici.**

Talem ac tantam praefato Presbytero largientes facultatem, de cetero eum ad **Decreta Concilii provincialis Pragensis** de administrando Sacramento Poenitentiae edita (Tit. IV. Cap. VII. et VIII.) remittimus.

Concedimus insuper, ut nominatus

Carolus Slavin
vacans beneficium parochiale ad S. Maur-
ritium tempore intercalari administrare, ibidem

agere, Sacramenta administrare, ceteraque parochialia munia licite obire possit, ita tamen, ut Curato loci debitam obedientiam et reverentiam praestet, neque ab officio et loco discedat, donec a Nobis discedendi facultatem aut mandatum obtinuerit.

Simul ex Sanctae Sedis permissione facultatem ei communicamus, impertiendi in extremo agone luctantibus Benedictionem Apostolicam cum Indulgentia plenaria sub forma absolutionis a Summo Pontifice Benedicto PP. XIV. praescripta.

Tandem eum in Domino monemus, ut vitae sacerdotali pie intentus, concrediti sibi sacri muneris officia secundum leges ecclesiasticas et in specie, prout Decreta Concilii provincialis Pragensis et synodalia Dioeceseos Statuta urgent, religiosissime adimpleat, in catechisandis praesertim et instruendis Christifidelibus indefessum atque in fovenda omnimode fidei morumque integritate fervidum ac fidelem se praebeat Ordinis Nostri cooperatorem.

Quam facultatem pro tempore, quo ibidem *Administratorem intercalarem* egerit, valituram supra fatus prius in Adm. Rever. Episcopali Officio Vicariatus for. *Bergreichensteinensis* debite exhibere tenetur.

Budvicii, die *6. Julii 1885.*

+ Franciscus Lenz
Episc.

Adi
Hofmann
17. Julii 1885.

J. Moannes Jungbauer
Vic. for. et

Ex Off.
N. 68.

Testimonium.

Nos infra scripti tenore presentium testamur, reverendum domi-
num Carolum Slavik, dioeceseos Budvicensis presbyterum, inde
a die 4. Januarii 1886 usque ad diem 1. Octobris 1888 alumnum c. r. subli-
mioris presbyterorum educationis Institutii ad S. Augustinum Vindo-
bona fuisse.

Quo tempore studio S. Theologiae diligentissime vacavit. In hujate
c. r. Universitate praelectiones e linguis arabica et aramaica et exege-
s sublimiori V. et N. F. per unum, e iure canonico per duo semestria
cepit et duo tentamina rigorosa, e theologia dogmatica et studio bibe-
lico, prius cum bono successu, alterum cum laude, subit.

Die, lectione S. Scriptura in linguis vernaculis cum laudabili dili-
gentia dissertationem, integra latinitate conspicuam, exaravit eam-
que in nostris conventibus domesticis quinque praelectionibus perben-
recitavit. Praeterea unam meditationem valde bene et tres perbene exa-
ravit eaque perquam apte et pie praelegit. Insuper sacras fidelium
confessiones, praesertim tempore paschali, cepit.

His junxit mores, sacerdote dignissimos, pietate et modestia in-
signes, et observationem statutorum Institutii accuratissimam, ita
ut a nobis multum commendari mereatur.

Datum Vindobona, die 18 Octobris 1888.

J. Laurentij Nagl
Sup. Inst. Directo.

Dr. Franciscus Laurin, director stud.
Dr. Colmannus Belopotocky, dir. s.
Dr. Michael Napolnik, dir. stu.
Franciscus Nagl, director spiritualis

Nr. 5041

NOS

MARTINUS JOSEPHUS,

DEI et Apostolicae Sedis Gratia

EPISCOPUS BOHEMO-BUDVICENSIS,

C. R. Ordinis Coronae ferreae II. classis Eques,

S. S. THEOLOGIAE DOCTOR.

*Venerabili Domino
Carolo Havik,
Presbytero ecclesiastico
in locis reg. sublimiori
Instituto ad S. Augu-
stinum Vienna, Diocce-
sano Budvicensi, S. S. Theo-
logiae Doctoratus Candidato,
Salutem et episcopalem
benedictionem!
Tenore presentis De-
creti Te nominamus*

Vice-Rectorem in epi-
scopali Seminario
Clericorum dioecetano
Bohemo-Budvicii
sperantes, fore ut per
accuratam muneris hu-
jus officiorum adim-
pletionem Te confidentia
hac Nostra dignum
exhibeas.

Datum Bohemo-Budovi-
cii in Residentia No-
stra episcopali die XV.
Septemb. 1888.

+ Martinus Josephus,
episcopus.

ABSTRAKT

BRANTALÍKOVÁ, J. *Msgre. ThDr. Karel Slavík (1860–1944) život a dílo profesora bohosloví*. České Budějovice 2017. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce prof. PaedDr. ThLic. Martin Weis, Th.D.

Klíčová slova: Karel Slavík, kněz, profesor, vícerektor, českobudějovická diecése, bohoslovci, českobudějovický kněžský seminář a diecéšní ústav, Přední Zborovice.

Má práce pojednává o historické osobě, profesoru bohosloví, novináři a regionálním politikovi Msgre. Dr. Karlu Slavíkovi. První část práce se zabývá historickými událostmi doby, ve které žil. Druhá část popisuje jeho osobnost a život. Třetí část této práce se věnuje jeho literární, veřejné a pedagogické činnosti.

Zdroje, ze kterých jsem v této práci vycházela, jsou zatím nezveřejněné dokumenty v osobním vlastnictví, dokumenty ze Státní oblastní archiv v Třeboni, Státní okresní archiv v Písku, Strakonících a Českých Budějovicích, literatura a internetové odkazy.

ABSTRACT

Msgre. ThDr. Karel Slavík (1860-1944) – Life and Life's Work of Professor of Theology

Key words: Karel Slavík, priest, professor, vice-rector, Diocese in České Budějovice, Theological Seminary in České Budějovice and Diocesan Theological Institute

The thesis is focused on a historical personality, on life and work of a priest, vice-rector and professor of the Bishop Theological Seminary and a native of South Bohemia, Msgre.Dr. Karel Slavík. The first part of the thesis deals with relevant historical events of Karel Slavík times. The second part of the thesis describes his personality and life. The third part of the thesis is focused on his writing, public and pedagogical activities.

The thesis is based on following sources: State Regional Archives in Třeboň, State District Archives in Písek, Strakonice and České Budějovice, literature and internet links as well as on so far not published documents of personal character.